

Dinlerarası Diyalog ve Başkalaştırılan İslâm

The Interreligious Dialogue and the Islam Metamorphosing

Prof.Dr. Mehmet BAYRAKDAR^a

^aAnkara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Felsefe ve Din Bilimleri
İslam Felsefesi Bölümü, ANKARA

Yazışma Adresi/Correspondence:
Prof.Dr. Mehmet BAYRAKDAR
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Felsefe ve Din Bilimleri
İslam Felsefesi Bölümü, ANKARA
bayrakdarm@yahoo.com

ÖZET Bu makalede bütün dinlerin aynı olduğunu ve her dinin aynı Allah tasavvuruna sahip olduğunu demek için, dinlerarası diyaloga angaje olan bazı Müslüman bireylerin, cemaatlerin ve kurumların İslamın iman ilkelerini ve yerleşik İslami görüşleri değiştirmeye çalıştıklarını anlattık.

Anahtar Kelimeler: Dinlerarası diyalog, dini cemaatler, resmi kurumlar, Müslüman bireyler, İslam iman ilkeleri

ABSTRACT In this paper we have explained that some Muslim individuals, societies and institutions who are engaged in the interreligious dialogue have tried to alter the basic principles of Islamic faith and the established Islamic views as to say that all religions are the same and the every religion has the same conception of God.

Key Words: The interreligious dialogue, Muslim societies, institutions, Muslim individuals, the basic principles of Islamic faith

Journal of Islamic Research 2007;20(3):283-300

Özellikle II.Vatikan Konsili (1962-1965) sonrası başta Vatikan, Amerika'daki ve Avrupa'daki Protestan, Evangelik ve Ortodoks kiliselerinin "Dünya Barışı" amaçlı ve bu arada Amerikan stratejistlerinden S.Huntington'ın "Medeniyetler Çatışması" ve F.Fukuyama'nın "Tarihin Sonu" gibi iddiasına da bir cevap gerekçesiyle,¹ başlattıkları dinlerarası diyalog faaliyetleri İslâm dünyasında da fazlasıyla yankı bulmuştur. İslâm dünyasındaki bazı dini ve akademik resmi kurumlar, vakıflar, dini cemaatler ve tarikatlar, sivil toplum örgütleri, kişisel temsilli din adamları, akademisyenler ve siyasiler diyalog faaliyetlerine katılmışlardır.

Burada dinlerarası diyalog faaliyetlerine katılan ve bunları yürüten Türkiye'deki dini cemaatlerin, resmi kurumların, sivil toplum örgütlerinin ve kişisel temsilli katılımcıların diyalog sürecinde İslâm adına yaptıkları yorumlarını ve beyanlarını, genel bir isimlendirmeye "Hıristiyanlaştırılan İslâm" dememek için "Başkalaştırılan İslâm" adıyla tanıtmaya çalışacağız. Türkiye'de oluşmaya başlayan bu dinlerarası diyalogcu İslâm anlayışı, gerçekten sadece her hangi bir Müslümanın veya bir mezhebin İslâm anlayışına ters değil, bugün bizzat doğrudan İslâm'ın temel kaynağı olan Kur'an'a ve Sünnet'e aykırı duruma gelmiştir.

Her vesileyle Hıristiyan dinlerarası diyalogçular şöyle derler: Diyalog, dinlerin kitapları, peygamberleri, iman ve inançları üzerinden yapılmamalıdır. İnsanlığın manevî ve ahlâkî değerlerini korumak artan seküler ve ateist anlayışlara karşı ortak tavır almak, dinler yüzünden insanlar arasında kavgaların çıkmasını önlemek ve böylece de nihayi olmak insanlığın mutluluğu ve barışı için yapılmalıdır. Ve ilave ederler: Dinlerarası diyalog bir tarafın dinini diğer tarafa kabul ettirmek değildir.

Dinlerarası diyalogun bu amaç ve gerekçelerini, Türkiye'deki ve diğer İslâm dünyasındaki Müslüman diyalogcu kişiler ve çevreler de aynen tekrarlarlar.

Şimdi hem Hıristiyan taraftan hem de Müslüman taraftan diyalogun aynı tondaki tanımını görme bakımından iki alıntı yapalım:

Lynn de Silva: "Diyalog hiçbir şekilde kişinin kendi inancına bağlılığına ve sadakatine zarar vermez. Aksine o kişinin kendi inancına bağlılığını geliştirir ve pekiştirir. Diyalog, dinlerin birleştirilmesine yönelik bir hareket olmayıp aksine ona karşı bir kalkandır. Çünkü diyalog sürecinde katılımcılar birbirlerini daha yakından tanıyarak birbirlerinin dinsel gelenekleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olurlar. Diyalog kişilere manevi bir yaşam için daha geniş bir perspektif sunarak onları tek düzelikten kurtaran yaratıcı bir karşılıklı etkileşimdir. Diyalog bir tarafın diğer taraf hakkındaki olumsuz tutumunu ortadan kaldırmak için son derece gerekli bir eylemdir."²

D.Aydüz: "O halde diyalog her şeyden önce; içerde diyalog ve dinlerarası, kültürlerarası diyalog, insanlara, kültürlere, dinlere kendi kendilerini tanımlama, kendi kendilerini tanıtmaya ve kendi kendilerini bildirme anlamına geliyor ve bu yönüyle de iyidir, kesinlikle teşvik edilmelidir... Dinlerarası diyalog; dinleri birleştirme veya bir potada eritip 'yeni bir din' üretme teşebbüsü değildir. Dinlerarası diyalog; tüm farklılıkları koruyarak herhangi bir zorlamaya girmeden hoşgörü ve anlayış içinde ortak meseleleri konuşma, müzakere etme ve işbirliği yolları arama gayretidir."³

Dinlerarası diyalog amacı tanımlandığı gibi ise, Müslüman diyalogçular niçin İslâm'ı, aşağıda vereceğimiz örneklerde olduğu gibi ters-yüz ederek diğer din mensuplarına tanıtırıyorlar?

Dinlerarası diyalogçuların diyalog için biçtikleri ulvî gaye, tanışma, dinleri tanıtmaya ve dünya barışını tesisi vs. vs.... Çok güzel.

Bu ulvî gayeye, ister bir dinin mensubu olsun, ister ateist olsun kim karşı çıkabilir ki! Karşı çıkmak şöyle

dursun destekler. İşte bu nedenle Vatikan'ın Türkiye İlahiyat Fakülteleri çevreleriyle yaptığı ilk diyalog toplantılarına ben de katılmıştım.

Hatta Müslümanlar olarak bizim de bir katkımız olsun diye İslâmî Araştırmalar Dergisi'nin desteğiyle Ankara'da 1994 yılında bir dinlerarası diyalog toplantısı da ben tertip etmek istedim. Toplantının düzenlemesiyle ilgili son aşamaya geldiğimiz günlerde Fakülte'ye Vatikan'dan Christian Troll geldi. O'na toplantının programını gösterdim. Troll böyle bir diyalog toplantısının olamayacağını söyledi. Bunun yerine siz Türkiye'deki Hıristiyanları toplayın onlar size kendilerini anlatsınlar dedi. Ben de bu diyalog olmaz, monolog olur şeklinde bir cevap verdim.

İtiraz ettiği programımızı kısaca şöyleydi:

1. Kur'an - İncil
2. Hz.Muhammed – Hz. İsa
3. Müslüman – Hıristiyan
4. Bugünkü İslam ve Hıristiyan Dünyası.

Gerek Türkiye'den ve gerekse Avrupa ve Amerika'dan çeşitli Hıristiyan kuruluşları ve temsilcileri toplantıya katılacaklarını bilmişlerdi. İstanbul'daki American Board hariç, Troll ile görüşmemizden hem sonraki hafta içinde Hıristiyan kuruluşlardan gelecek katılımcılar özür beyan ederek toplantıya katılamayacaklarını bildirdiler.

Troll, böyle konuların Ortaçağ'daki tartışmaları gündeme getireceği, diyalog yerine kargaşa çıkacağı gerekçesiyle itiraz etmişti. Ben de kendisine, Hıristiyan konularını Hıristiyanların ve İslâmî konuların da Müslümanların işlemelerini istediğimizden, toplantının akademik nitelikli olacağından, düşündüğünüz kargaşa ve nizanın olmayacağını ifade ettim. Fakat neticede toplantıyı iptal etmek zorunda kaldık.

Bu olay ve aşağıda anlatacağım daha önceki başka bir olay bende diyalogun amacı hakkında şüphe ve tereddüt uyandırdı.

1989 yılında Roma'da katıldığım bir diyalog toplantısından sonra toplantıyı tanıtıcı kısa bir makale yazmıştım. Makalede diyalog yapan ve yapacak Müslümanların Hıristiyanlığı iyi bilmeleri hususuna işaret ettim. Bunun bir misyonerlik hareketine dönüşmemesi için Avrupa'daki ve Türkiye'deki özellikle gençlerimize hem İslâm'ı, hem de Hıristiyanlığı iyi tanıtmamız gerektiğini vurgulamıştım.

Makalenin yayımından yaklaşık iki hafta sonra o zaman A.Ü.Rektörü olan Necdet Serin telefonla beni

arayarak görüşmek istediğini belirtti. Makamına gittiğinde Rektör: Sabahtan Vatikan Büyükelçisi Sergio Sebastian Bey beni telefonla aradı. Bir makale yazdığını ve diyalogun ruhuna aykırı şeyler söylediğini bildirdi, dedi.

Bir makale yazdım. Ancak diyaloga ilgili olumsuz bir şey yazmadım dedim. İstersen Sebastian Bey ile bir görüş dedi. Görüştüm ve ona bu makalede diyalog ruhuna aykırı ne bulduğunu sordum.

Bu olaylar kuşularımı artırıncı, II. Vatikan Konsili'nin dinlerarası diyalog ile ilgili kararlarını ve dökümanlarını okumaya karar verdim. Diyalog için sıkça atıfta bulunulan Lumen Gentium ile Nostra Aetate (Kilisenin Hıristiyan olmayan dinlerle ilişkisi hakkında Konsil deglerasyonu) kararlar dışında, Ad Gentes (Kilisenin misyonerlik hakkındaki Konsil kararı) ve Unitatis Redintegratio (Ekümeniklik hakkında Konsil Kararı) gibi diğer iki kararda da dinlerarası diyaloga ait bilgiler buldum. Örneğin Ad Gentes'in ikinci bölümünde diyalogun misyonerlik olduğu açıkça belirtiliyor. Kararı özetleyen iki Cizvit papaz J. Neuner ve J. Dupuis şöyle diyorlar: "İkinci bölüm misyonerlik çalışmasıyla ilgilidir. (10-18. cümleler) Bir yandan diyalog (11) ve yardım (charity) sunumu vasıtasıyla (12), diğer yandan da İncil'i vaaz etme aracılığıyla Tanrı'nın halkını bir araya getiren incilleştirmeyi (13-14) Hıristiyan şehadeti ile sentezlemeyi amaçlamaktır. Zaten misyonerlik vasıtası olan birincisi (diyalog), ikincisine (İncilleştirmeye) götürür."⁴

Bu kısa giriş cümlelerinden sonra, esas konumuza girmek için, 1986 yılından bugüne yaklaşık 21 yıldır doğrudan veya dolaylı bir şekilde diyalog yapan Türk taraftarların bilerek veya bilmeyerek misyonerliğin amacına hizmet ettiklerini söyleyelim ve bunun kanıtlarını çeşitli kesimlerin ve kişilerin diyalog adına söylediklerinden ve yaptıklarından örneklerle ortaya koymaya çalışalım.

1. MİSYONERLİĞE ORTAK OLMA

Herkesin bildiği Türkiye'den dinlerarası diyaloga en çok sahiplenenler en ateşli diyalogçular Fethullah Gülen ve cemaati üyeleridir. Çünkü Fethullah Gülen, Papa II. John Paul'a 9 Şubat 1998 günü sunduğu mektubunda Papa'nın dinlerarası diyalog misyonuna yürekten katıldığını şöyle ifade ediyordu: "Pek muhterem Papa cenapları, Üç büyük dinin doğum yeri olarak bilinen toprakların dünyayı daha iyi yaşanabilir bir mekan kılma yolundaki kutsal misyonumuzu tam manasıyla bilen halkından size en içten selamlar getirdik...."

Papa 6. Paul cenapları tarafından başlatılan ve devam etmekte olan Dinlerarası Diyalog İçin Papalık Konseyi (PCID) misyonunun bir parçası olmak üzere burada

bulunuyoruz. Bu misyonun tahakkuk edişini görmeyi arzu ediyoruz. En aciz bir şekilde hatta biraz cüretle, bu pek kıymetli hizmetinizi icra etme yolunda en mütevazi yardımlarımızı sunmak için size geldik."⁵

Gülen'in mektubunun başlangıç cümlelerinden yukarıya aktardığımız iki kısım üzerinde dikkatlice düşündüğümüzde, ortaya iki husus çıkmaktadır:

a) Gülen nasıl oluyor da Papa nezninde üç dinin doğduğu yerlerin ve halklarının temsilciliğini kendinde görebiliyor? Üç din, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslâm sırasıyla Mısır-Sina'da, Kudüs'te ve Mekke-Medine'de doğmuştur. Bugün buralarda çeşitli halklar ve devletler vardır. Siyaseten ve hukuken Gülen bu yerleri ve halklarını nasıl temsil edebilir? Öte yandan bu yerlerin halkı din bakımından Yahudi, Hıristiyan ve Müslümandır. Gülen, hadi diyelim İslâm'ı temsil edebilir ama, Yahudiliği ve Hıristiyanlığı nasıl temsil edebilir? Bu konu hakkında daha fazla durmadan bizim için çok daha önemli olan ikinci hususa geçelim.

b) Gülen ikinci paragraftaki cümleleriyle Papalık Konseyi'nin Dinlerarası Diyalog misyonunun bir parçası olmayı, buna hizmet etmeyi istiyor ve bunların gerçekleşmesini arzu ediyor. Gülen, birinci paragrafta kendi hizmet ve vazifesini "Kutsal misyonumuz" diyerek misyon olarak nitelediği gibi, ikinci paragrafta da Dinlerarası Dilayog'u da misyon olarak niteliyor.

Misyon kelimesini Gülen'in kasıtlı olarak seçip seçmediğini bilemiyoruz; ancak Papalık nezninde "misyon" kelimesinin özel bir anlamı vardır ki, bu insanlara Hıristiyanlığı tebliğ etmektir; misyonerlik ve misyoner kelimeleri de zaten aynı kelimedenden gelir. Nitekim II. Vatikan Konsili'nin Misyonerlikle ilgili Ad Gentes Divinitus adlı kararında misyon şöyle tanımlanıyor: "Kilise tarafından gönderilen İncil öğreticilerinin yükümlülükleri ve bütün dünyaya giderek İncil'i vaaz etme vazifesini yüklenerek henüz Mesih'e inanmamış halklar arasında Kilise'yi yerleştirmeleri, genel olarak misyon diye adlandırılır."⁶

Dinlerarası diyalog, hem yukarıda sözünü ettiğimiz Ad Gentes'te hem de Gülen'in mektubunu sunduğu Papa II. John Paul'un çeşitli vesilelerle yaptığı açıklamalarında ve deklarasyonlarında da açıkça diyalog ve misyon, "misyonerlik" olarak tanımlanmaktadır. Gülen'in hizmet etmek istediği diyalogu ve misyonu, II. John Paul, "Redemptoris Misso" başlıklı genelgesinde şöyle tanımlıyor:

"Dinlerarası diyalog Kilise'nin bütün insanları Kilise'ye döndürme amaçlı misyonunun bir parçasıdır...."

...esasen misyonla ve misyonun şekilleriyle diyalog arasında özel bir bağ vardır. Bu misyon aslında Mesih'i ve İncil'i bilmeyenlere ve diğer dinlere mensup olanlara yöneliktir..... .. kurtuluşun Mesih'ten geldiği ve diyalogun evangelizasyondan (incilleştirme) ayrılmadığı gerçeği gözardı edilmemiştir. ... Diyalog, Kilise'nin kurtuluşun tabii yolu olduğu inancıyla yönlendirilmeli ve ikmâl edilmelidir. ...Diyalog Tanrı'nın Krallığı'na doğru bir yoldur ve bunun süresini ve mevsimini sadece Baba bilse de, mutlaka sonuç verecektir.⁷

En yetkili ağızdan dinlerarası diyalog gerçek amacıyla böyle de tanımlanıyor. O halde Gülen'in diyaloga ortak olmasının ne anlama geldiğini siz düşünün.

2. İSLÂM VE HİRİSTİYANLIĞI HZ. MERYEM'İ HZ. MUHAMMED İLE NİKAHLAYARAK BİRLEŞTİRME

Kur'an'dan İdrake Yansıyanlar adlı eserinde Gülen, Meryem Suresinin 17. ayetinin meâlini kendi ifadesiyle şöyle verir: "Sonra, insanlardan gizlenmek için bir perde germişti. Ruhumuzu göndermiştik de ona tam bir insan olarak görünmüştü" ve şu yorumunu ilâve eder: "Acaba ne idi bu ruh? Hemen büyük çoğunluğu itibariyle bütün tefsirler, ayeti kerimede: "... ruhumuzu gönderdik..." diye belirtilen ruhun Cebrail (a.s.) olduğunu ifade etmektedirler. Ne var ki, burada Kur'an "Ruh" tabirini kullanıyor; ruh'un tayininde ise ihtilaf vardır. İhtimalin sınırları ise ihtilafın çerçevesini aşkındır; hatta Efendimizin ruhunu içine alacak kadar da geniştir. Evet bu da muhtemeldir; zira Hz. Meryem çok afife ve nezih bir kadındı. Bu itibarla da gözlerinin içine başka bir hayal girmemişti ve girmemeliydi de. Ona sadece kendisine helal olan biri bakmalıydı. O da olsa olsa Efendimiz olabilirdi; zira o bir münasebetle Hz. Meryem'in kendisiyle nikahlandığına işaret buyuruyordu. Bu açıdan da "Ruh"un Efendimizin ruhu olabileceği de ihtimal dahilindedir..."⁸

Her ne kadar Gülen cümlesinin sonunda bu konuda başka kanıtlar bulunmadan bunun katiyet ifade etmeyeceğini belirtiyorsa da, söz konusu ayeti böyle yorumladıktan sonra geriye ne kalıyor ki? Gülen, kendi yorumuna Hz.Peygamberi de ortak ederek, "O Hz. Meryem'in kendisiyle nikahlandığına işaret buyuruyordu." Diyor. Hz.Peygamber'in "işâreti" Kenzu'l-Ummal'daki bir rivayettir. Bu rivayet gerçek bir hadis bile olsa, Hz. Peygamber'in Meryem ile nikahının ve zevceleşmesinin Ahiret'te, Cennet'te olacağını belirtiyor.⁹ Gülen'in bu akıl ve mantık dışı yorumlarıyla Hz. İsa'nın annesinin, Hz. Meryem ve babasının, haşa, Hz. Muhammed

olarak bu dünyada olmuş bir nikahlanma gibi anlatması dinlerarası diyalog çerçevesinde Hıristiyanlığı ve İslâmı "evlendirmeye" yönelik bir girişimden başka ne gibi bir değeri olabilir?

Gülen'in diyalog için Hz.İsa'ya anlattığımız özel ilgisini, cemaatin bir başka üyesi ve Aksiyon Dergisi'nin editörü İ.Karayeğen de sözleriyle doğrulamaktadır. Söz konusu derginin 470 nolu özel sayısında "İnsanlık O'nu Bekliyor: Hz. İsa" başlıklı bir kapak dosyası hazırlamıştır. Editör şöyle yazıyor: "Müslümanlık ile Hıristiyanlık sanılanın aksine Musaviliğe nisbeten birbirine daha yakındır. Buradaki ortak payda Hazreti İsa (A.S.)'dir. Hz. İsa bizim de peygamberimizdir ve Kur'an'da tek kadın Hz. Meryem aynı zamanda bir surenin de adıdır. Bunlar müşterek çizginin en büyük delilidir. Müdakkik araştırmacılar, teslis inancını terk eden samimi İsaviler ile İslâm Dini arasındaki mesafenin kısaldığını görmekte-dirler."¹⁰

Görüldüğü gibi Gülen ve cemaatinin Hıristiyanlarla özel ilişkilerini Hz. İsa'nın da Müslümanların peygamberi olduğu inancıyla Hz. İsa üzerinden kuruyorlar. Peki Hz. Musa, Müslümanların inandığı bir peygamber değil mi? Eğer ilişkiler böylece peygamberler üzerinden kurulacaksa niçin Hz. Musa'nın müntesipleri museviler Müslümanlara Hıristiyanlardan daha uzak oluyor? Görüldüğü gibi Hıristiyanlarla ilişkilerini meşrulaştırmak için Gülen ve cemaati çok basit, basit olduğu kadar da eksik bir mantık oyunuyla temellendiriyorlar.

Gülen ve cemaatinin diyalog yaptığı Hıristiyanlar teslis inancını terk etmiş, kendi tabirleriyle "İseviler" midir? Çünkü Hz. İsa, teslisçi değil, tevhidçiydi bize göre. Gülen'in ziyaret ettiği, meşhur mektubunu sunduğu ve mektubunda "diyalogunuzun bir parçası olacağız" dediği Papa II. John Paul teslisi terk etmiş bir İsevi miydi?

Diyalog için bu tür tutarsız gerekçelere ne gerek görülüyor ki! Vatikan bizi diyaloga davet etmiştir; biz de katılıyoruz demek kafi değil mi?

3. HZ. MUHAMMED'SİZ İSLÂM'A DOĞRU

Gülen ve cemaatinden bazıları dinlerarası diyalog görüşmelerinde Hz. Muhammed'in Resûl olduğundan bahsetmeyi gerekli ve uygun görmüyorlar:

"Bazıları üç dinden herhangi bir dine inanmak yeterlidir. Mühim olan kelime-i tevhid inancıdır. Hz. Muhammed'i kabul ve tasdik etmek ise şart olmayıp bir kemal mertebesidir" diyor. Bazıları da "Ehli kitap ile amentüde ittifak halindeyiz" iddiasında bulunuyor. (Ahmet Şahin, Zaman 17.04.2000)

Nitekim, Fethullah Gülen de şöyle diyor: “Kur’an-ı Kerim, kitap ehline çağrıda bulunurken, “EY kitap ehli! Aramızda müşterek olan bir kelimeye gelin.” Nedir o kelime? “Allah’tan başkasına ibadet yapmayalım.” Allah’a kul olan başkasına kul olmaktan kurtulur. İşte gelin, sizinle bu mevzu üzerinde birleşip bütünleşelim. Kur’an devamla, “Allah’ı bırakıp da, bazılarımız bazılarımızı Rab edinmesin” diyor. Dikkat edin, bu mesajda, Muhammedün Rasûlullah yok.” (Hoşgörü ve Diyalog İklimi. S. 241).

Fasıldan Fasıla kitabında da, “Herkes kelime-i tevhidi esas alarak çevresine bakışını yeniden gözden geçirmeli ve islah etmelidir. Hatta kelime-i tevhidin ikinci bölümünü, yani ‘Muhammed Allah’ın resûlüdür’ kısmını söylemeksizin sadece ilk kısmını ikrar eden kimselelere rahmet ve merhamet bakışıyla bakmalıdır...” demektedirler. (Küresel Barışa Doğru-131)”¹¹

Gülen ve yandaşları, Hıristiyanlarla veya başka din mensuplarıyla İslâm adına diyalog yapmada, Kelime-i Tevhid’i kısaltarak, Muhammed’in son peygamber ve nebi olduğunu gündeme getirmek istemiyorlar. Eğer yaptıkları dinlerarası diyalog ise ve İslâm üzerinden bu diyalogu yapıyorsa, Hz. Muhammed’siz İslâm, İslâm olur mu? Kelime-i Tevhid’ten Hz. Muhammed kelimesini çıkarmak, sadece Gülemlere mahsus değildir; belki de onun etkisiyle aşağıda göreceğimiz gibi bazı kurum ve kişiler de aynı şeyi yapıyorlar.

Şimdi de, Gülen cemaati mensupları ile bu cemaatin faaliyetlerine sürekli iştirak eden kimselerden örnek verelim.

4. ILIMLI İSLÂM İÇİN ÇALIŞMA

Gülen cemaatinin en önemli akademik kurumu olan Fatih Üniversitesi’nin Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ile İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümleri, 2006 yılında düzenledikleri bir uluslararası konferans için TÜBİTAK’tan mali katkı isteme gerekçesinde şu ifadelerle yer veriyorlar: “Aslında, Avrupa ve Asya’nın arasında, karşısında ve ötesindeki Türkiye (ve özellikle İstanbul), ılımlı İslâmi eğitim misyonu ve ulusal sınırları aşan gelecek görüşü ile Fatih Üniversitesi ve Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ile İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerini oluşturan uluslararası eğitim kadrosu bu görev için çok uygundur.” (Bkz. Belge 1).

5. PAPA OLMAK BİLE CEMAAT ONAYINDAN GEÇİYOR

Nuriye Akman’ın cemaate bağlı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı başkan yardımcısı ve Kültürlerarası Diyalog Plat-

formu Genel Sekreteri Cemal Uşşak ile yaptığı ve 9.12.2006 tarihinde Zaman gazetesinde “Kardinal Ratzinger Türkiye’de Papa Oldu” başlığıyla yayımlanan söyleşinin takdim cümlesinde N.Akman, Uşşak için şöyle diyor: “16. Benediktus’un seçildikten sonra değil, Türkiye’ye geldikten sonra gerçek Papa olduğuna inanıyor.” Bu inancını Uşşak da, Akman’ın bir sorusuna verdiği cevabında şöyle ifade ediyor: “Kendisi buraya gelinceye kadar Papa olmamıştı henüz. Hâlâ kardinal Ratzinger’dir, bir felsefe veya teoloji fakültesinde öğretim üyesi sıfatıyla duruyordu. Ama taç giyen baş akıllandır. Bana göre Türkiye ziyareti ile birlikte Papa olmaya başladı.”¹²

Görüldüğü gibi Papa XVI. Benedikt’in Papalık onayı Uşşak’tan geçiyor. Keşke Uşşak Papa’nın niçin Türkiye ziyareti ile gerçek Papa olduğunun gerekçesini de açıklasaydı da bize soru sordurma zahmeti vermeseydi.

Uşşak, biz de dinlerarası diyalogun ve misyonun ortağıyız diyerek XVI. Benedikt Türkiye’ye gelmekle bizim de onayımızı aldı ve gerçek Papa oldu mu söylemek istiyor? Yoksa Uşşak, Türkiye’yi geçmişini veya geleceğini düşünerek bir Hıristiyan ülkesi gibi görüyor da, ziyaretiyle Papa Türkiye’nin de papası mı oldu demek istiyor. Bu ve benzeri soruları çoğaltabiliriz; ancak cevabını biz değil Uşşak verebilir.

6. HZ. MUHAMMED’İN ÜMMETLİĞİNİ BIRAKIP HZ. İSA’NIN ÜMMETİ OLMAYA YÖNELME

Dinlerarası Diyalog hareketine dahil olduktan bu yana Gülen cemaati kadar A.Oktar (Adnan Hoca) cemaati de son zamanlarda bir biçimde Hz. İsa, Hz. Meryem ve Kıyamet ile ilgili çok sayıda eserler telif veya tercüme ettiler. Elbette bunlar yapılabilir; bizim şikayetimiz bunları sayıca çokluğuyla ilgili değildir. İçerikleriyle ilgilidir.

Nuzûl-i İsa (Hz.İsa’nın tekrar dünyaya dönüşü) ile ilgili söylemleri, Hıristiyanlarınkine benziyor. Hıristiyan dünyada gün geçmez ki Hıristiyanlar “İsa geldi”, “İsa görüldü” gibi çığırkanlık yapmasın. Diyalog ile birlikte bu cemaatlerin ezberlerinde ve söylemlerinde de benzer şeylere sıkça raslıyoruz. Kaldı ki Nuzûl-i İsa ihtilafları bir meseledir.¹³

Daha önce sözünü ettiğimiz Aksiyon dergisinin özel sayısına kısa bir makale yazan Suat Yıldırım –ki kendisine saygı ve hürmetim var– şöyle diyor: “... Müslüman ve Hıristiyan ümmetlerinin, Hz.İsa’nın şahsiyeti etrafında bütünleşerek, hem kendilerini, hem de bütün insanlığı kurtarmaya yönelmeleri, hepimizin ideali olmalıdır. Bunun bazı emareleri de görülmektedir.”¹⁴

Konferans Gerekçesi ve Değişebilir Bütçe

1. Tanım ve amaç:

Disiplin ötesi ve Amerikan Çalışmaları hakkındaki bir konferans (evrensel veya uluslararası bağlamda Amerikan Çalışmaları sorumuna cesur ve yegane bir yaklaşım olacaktır. Bir disiplin olarak Amerikan Çalışmaları hem politik hem de kültürel açıdan Amerika Birleşik Devletleri sınırlarının ötesine geçmiştir, ve bir disiplinden çok disiplinler arası ve çok disiplinli güçlü bir vurgu ile bir method haline gelmeye devam etmektedir - - amaç, kısmen, kendisini Amerikan çalışmaları disiplininin boyaletinden uzaklaştırmak, fakat içeride büyüyen çoğulculuk sınıfına daha büyük bir güç ve belirginlik ile hitap etmektir. Bu yeni üsluplar ve (disiplinler arası / çok disiplinli) yaklaşımın Amerika Birleşik Devletleri dışındaki Amerikan Çalışmaları bölümleri tarafından nasıl benimsenebileceği - - ya da benimsenmesi gerektiği - - ve bilgi ve pedagoji olarak disiplinler arasında, karşısında ve ötesinde olan disiplin ötesi konferansta değişilecek hususlar olacaktır.

Amaç daha tarafsız bir alanda Amerikan Çalışmaları için ortak bir saha aramaktır. Aslında, Avrupa ve Asya'nın arasında, karşısında ve ötesindeki Türkiye (ve özellikle İstanbul), ulusal İslami eğitim misyona ve ulusal sınırları aşan gelecek görüşü ile Fatih Üniversitesi, ve Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ile İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerini oluşturan uluslararası eğitim kadrosu bu görev için çok uygundur. Böyle bir konferansın Fatih Üniversitesi'ne sağlayacağı yararlar arasında dünya çapındaki diğer Amerikan Çalışmaları bilginlerine, özellikle Türkiye içine, bir sempozyum havası içinde bir araya gelme ve fikir alışverişini yapma şansı sağlayacaktır.

2. Hedef Uluslararası bir Konferans:

Amaç uluslararası bir konferans düzenleyebilmektir. Bu hedef doğrultusunda Amerikan Çalışmaları alanında ün sahibi üç temel konuşmacı konferansımıza katılacaktır: Profesör Bernard Mergen, Profesör Susan Curtis, ve Profesör Guenter Lenz.

3. Önerilen Program:

25 Mayıs: Akşam Açılış Oturumu: Bernard Mergen, "Amerikan Çalışmaları ve Uluslararası bağlamda Amerika'nın Anlamı"

26 Mayıs: Müşterek Oturumlar
Akşam Oturumu : Susan Curtis, "Disiplinler Arasılık ve Amerikan Çalışmaları"

27 Mayıs: Müşterek Oturumla
Dergi Düzenleme Komitesi, Prof. Metin Boşnak, Türk Disiplin Ötesi Çalışmalar Dergisi.

Akşam Oturumu: Guenter Lenz, "Disiplin Ötesi and Amerikan Çalışmaları"

28 Mayıs: Kültürel Olaylar / Tarihi Geziler: "İstanbul: Ortada ve Arada"

BELGE 1

S.Yıldırım bu sözlerine –bu iş gönül işi değil ama benim gönlüm razı değildir. Kendisinin de belirttiği gibi mutlak risaletin sahibi Hz. Muhammed ise ve henüz Hz. İsa da ortada yoksa, niçin S.Yıldırım Müslümanları Hz. İsa arkasında saf tutmaya davet ediyor da Hıristiyanları Hz. Muhammed etrafında toplanmaya çağırıyor? Yoksa Hz. Muhammed'in risaleti insanlığın kurtuluşuna kâfi değildir?

S.Yıldırım'ın sözleri ve tavrı sadece ve sadece misyonerlerin işine yarayabilir; şöyle ki onun sözleri misyonerler tarafından Müslümanların Hıristiyanlaştırılması için en iyi psikolojik bir zemin oluşturmaktadır. Misyonerler "Müslümanlar! Bakınız sizin büyüklerinizi Hz. İsa etrafında bütünleşmeye davet ediyor" deseler ve diyenler de var; buna hangi Müslümanın gönlü razı olabilir?

7. ORYANTALİSTLERİN VE MİSYONERLERİN KUR'AN HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNE ONAY VERME

S. Yıldırım'ın yaptığı bizce en tehlikeli şey, "Kur'an-ı Hakim ve Açıklamalı Meâl" adlı F.Gülen'in isteğiyle hazırladığını söylediği çalışmasında meâl bir çok ayetin sonuna, Kitâb-ı Mukaddes cümleleri ile aynı anlamlarda oldukları iddiası ile referansta bulunmasıdır. Söz konusu meâl şu üç noktadan bize göre oldukça sakıncalıdır:

a) Bilimsel Değildir: Kutsal kitaptan not düştüğü cümlelerin çoğunluğunun, Kur'an ayetleri ile ya anlam bakımından uzaktan-yakından hiç ilişkisi yoktur, ya da sadece benzer kelimeler ve olayları ihtiva etmektedir. Bu son açıdan, bazı benzerlikler olsa da, Kur'an ayetleri ile kutsal metin cümleleri farklı amaçları dile getirmektedir.

Konuyu açıklama bakımından bir çok örnekten bir tanesini aktaralım:

Yıldırım'ın Bakara Suresi 62. ayet için verdiği meâl şöyle: "İman edenler, Yahudiler, Hıristiyanlar, Sâbiler... Her kim Allah'a ve ahiret gününe (gerçekten) iman eder ve amel-i salih işlerse, elbette onların Rab'leri yanında mükâfatları vardır. Onlar için herhangi bir korku olmadığı gibi kendilerini üzecek bir şeyle de karşılaşmazlar. (KM, Matta 2.23; Resûllerin İşleri, 2, 22)¹⁵

Şimdi de ilişki kurulan Kitâb-ı mukaddes cümlelerini aktaralım:

Matta 2:23:

"Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, 'O'na Nasıralı denecektir' sözü yerine gelsin diye oldu."¹⁶

Resûllerin İşleri 2:22:

"Ey İsraililer, şu sözleri dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir."¹⁷

Bakara 62. ayet ile anlamca ve konuca İncil sözleriyle bir benzerlik nasıl olabiliyor! Matta 2:23'de 22'nin devamı olarak bebek Hz. İsa'nın Meryem ve Yusuf tarafından Nasıra'ya getirilişi anlatılıyor. Resûllerin İşleri 2, 22'de ise, İsraililerin, Hz. İsa'ya inanmaları için bir çağrıdan söz ediliyor.

b) Oryantalistlerin Kur'an'ın Kaynağı Hakkındaki Görüşlerinin Tasdiki: Bilindiği gibi bir çok Yahudi ve Hıristiyan asıllı oryantalistler asırlardır Hz. Muhammed'e

sahte peygamber olarak bakmaktadırlar. Kur'an'ı Hz. Peygamber'in kendisinin yazdığını iddia etmektedirler; hâlâ da böyledir.¹⁸ Hz. Peygamber'in Kur'an'ı Tevrat ve İncil'den çalıntı yaparak yazdığını söylerler. Yıldırım asla böyle bir düşüncede olamaz; ancak öyle düşüncede olan Hıristiyanlara iddialarını tasdikte bir koz vermiş oluyor.

c) Kutsal Kitapların Tahrif Olmadığına Kanıt Gösterme: Yıldırım'ın ayet meâllerinin altına Kutsal Kitap'a atıfta bulunması, Kur'an-ı Kerim'in bu kitap hakkındaki tahrif ve tebdil edilmiştir gerçeğine gölge düşürmektedir. Çünkü bu gerçeğe karşı Hıristiyanlar ve misyonerler şiddetle itiraz ediyorlar. Kutsal Kitap'da tahrif yok diyorlar. Yıldırım böyle bir meâl hazırlamakla sanki Hıristiyanların iddialarını tasdik etmiş görünüyor.

Bütün bunlar bir arada düşünüldüğünde Yıldırım'ın bu meâl ile Kutsal Kitapların nesh olmadığı, tahrif olmadığı, hatta Kur'an'daki ayetlerin Tevrat ve İncil'den alınma olduğu Hıristiyan-Yahudi iddiaları doğrulanmış oluyor.

Hıristiyanlar ve Yahudiler kendi yaptıkları Kutsal Kitap çevirilerine, Kur'an'dan referanslar veriyorlar mı? Fakat S.Yıldırım'ın yaptığını, ondan önce onlar yapıyorlardı. Muhtemelen Yıldırım onları taklit etmiştir de olabilir. Ancak onlar bunu Tevrat veya İncil tercümelerinde değil, ayrı çalışmalarla yapmışlardır ve yapmaktadırlar.

Bunlardan ilki, D. Masson'un "Kur'an ve Yahudi-Hıristiyan Vahyi" adlı çalışmasıdır.¹⁹ Yazar, çeşitli dinî konularda Tevrat ve İncil'den yaptığı alıntılarla ilgili gördüğü Kur'an ayetlerini bir araya getiriyor. Çoğu zaman da bunları ayetlerin anlam bütünlüğü, esbab-ı nüzülû ve siyak-sebak hesaba katmadan yapıyor. Başka bir örnek, misyoner D.Wickwire'in çalışmalarıdır; Kitap-ı Mukaddes'in tahrif edilmediğini ispat için, o da Kur'an ayetlerinden seçmeler yaparak Kitap-ı Mukaddes cümleleriyle bir araya getirmiştir.²⁰

8. KELİME-İ TEVHİD'TEN MUHAMMED İSMİNİ ÇIKARMA

Her ne kadar Kelâmî açıdan, Kelime-i Tevhid: "Lâ ilâh illâllah" demekse de, İslâm'ı öğretirken, buna her zaman "Muhammedun resulullah" cümlesi de eklenir. Geleneksel olarak Kelime-i Tevhid böyle öğretilir. Geçmişte İslâm devletlerinin bayraklarında, paralarında Kelime-i Tevhid yer aldığından "Allah'dan başka tanrı yoktur" sözü "Muhammed Allah'ın elçisidir" sözü ile beraber verildi. Kelime-i Tevhid denince de bildiğimiz ifade anlaşılır.

Daha önce işaret ettiğimiz gibi Hz. Muhammed'siz bir İslâm anlayışına öncülük eden Gülecilerin etkisiyle, gerek dinlerarası diyaloga katılma gerekse AB'ye tam üye olma istemiyle 2002 yılında Milli Eğitim Bakanlığının komisyon tarafından hazırlanan İlköğretim 5. sınıf "Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi" ders kitabında da Kelime-i tevhid'ten "Muhammedun Resulullah" ibaresi çıkartılmıştır.²¹ Oysa ki daha önceki yıllarda yazılan ders kitaplarında Kelime-i Tevhid tam olarak veriliyordu.

9. AYETLERDEN VE HADİSLERDEN HİRİSTİYAN VE YAHUDİLERİ İŞARET EDEN OLUMSUZ KELİMELERİN ÇIKARTILMASI

Yine Milli Eğitim Bakanlığının aynı ders kitabında Kur'an'dan ve Sünnet'ten dua örnekleri olarak verilen ayetlerden ve hadislerden Hıristiyanlara ve Yahudilere işaret eden olumsuz ifâdeler çıkartılmıştır.

Bir-iki örnek verelim: Fatıha suresi 6. ayete kadar tam veriliyor; esas dua olan 6. ayet yarıda kesiliyor, böylece "...gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil" ifadesine yer verilmiyor.²² Oysa dediğimiz gibi, Fatıha'nın esas dua ifade eden ayeti bu ayettir. Ayetin bu kısmının atlanması Yahudi ve Hıristiyanlardan söz etmesindedir; çünkü bütün tefsirlerde "Gazaba uğrayanların ve sapanların" Yahudiler ve Hıristiyanlar olduğu belirtilir.

Başka bir örnek, Bakara Suresi'nin 284. ayetidir. Ayetin dua kısmının baş tarafı alınıyor, son kısmı olan "Kâfir kavimlere karşı bize yardım et" cümlesi alınmıyor.²³ Çünkü atlanılan kısımda Üzeyir'e Allah diyen bazı Yahudileri ve Allah üçten birisidir diyen yani teslise inanan Hıristiyanları, Allah, kâfirler olarak nitelemiştir.²⁴

Ayetler ve hadisler böyle kesilerek verilirken, bazı ayetlerin anlamına, tam tersine ilâveleri de yapılıyor. İbrahim suresinin 41. ayetinin anlamı, "Ey Rabbimiz! ...Hesap görülecek günde... ana-babamı ve inananları bağışla" şeklinde veriliyor. Ayette geçen "mü'minler"-

sözcüğü "inananlar" olarak karşılanarak muğlaklaştırılıyor; böylece inananın nasıl ve neye inandığı dikkate alınmadan her din mensubu "mü'min" kelimesine dahil ediliyor. Oysa ki, mü'min özel bir tabir olarak sadece Allah'a doğru inancı olan demektir. Nitekim Kur'an söz konusu surenin 37. ayetinden itibaren Hz. İbrahim'in duasını veriyor; burada Allah'a dosdoğru inanan ve ibadetlerini eda eden kişiler söz konusudur.

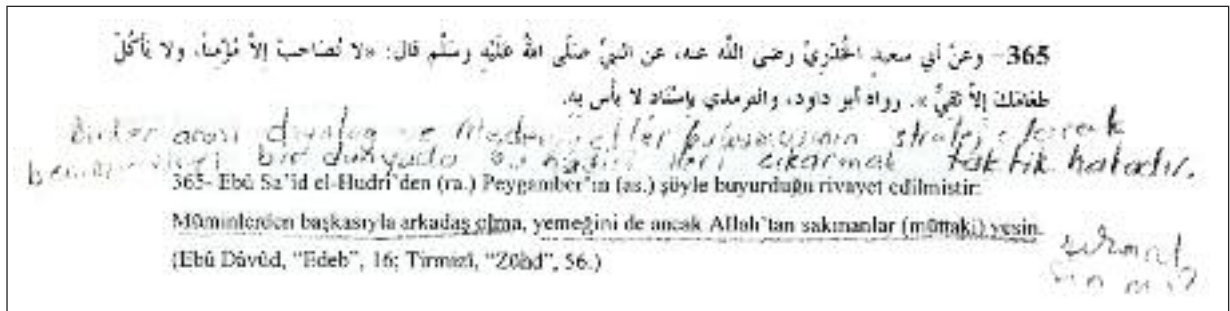
Kitabın danışma kurulunda ismi geçen bazılarıyla daha önce bu meseleyi tartıştım. Bana dedikleri: Bazen ayetleri tam değil de bir kısmını vermiyor muyuz? Bunu çeşitli konuları anlatırken hep yapıyoruz dediler. Doğru; ama burada yapılan tam o değil; ayetleri ve hadisleri siz dua örneği olarak veriyorsunuz tam da dua olan cümleleri ve ifadeleri çıkarıyorsunuz, dedim.

Şimdi Milli Eğitim Bakanlığından sonra Diyanet İşleri Başkanlığından da bazı örnekler verelim.

10. RİYÂZU'S-SÂLİHİN'DEN DİYALOG GEREKÇESİYLE HADİS AYIKLAMAK

Diyanet İşleri Başkanlığı da, Aralık 1999 yılından itibaren Dış İlişkiler Dairesine bağlı olarak Dinlerarası Diyalog Biriminin kurulmasıyla dinlerarası diyalog kervanına katılmıştır. Bazı Diyanet İşleri Başkanlığı mensupları ve memurları dinlerarası diyalog faaliyetlerine hizmet için bize göre yanlışlıklar yapmaktadırlar. Bir – iki örnek de bunlardan verelim.

Riyâzu's-Sâlihînin adlı İmâm Nevevî'nin meşhur eserinin tercümesini Başkanlık tarafından uzun suredir basmaktaydı. Hadislere yorum eklenmiş, -bence güzel de olmuş- yeni bir basım istemiyle, Din İşleri Yüksek Kurul Uzmanlarından bazılarının inceleme raporuyla Din İşleri Yüksek Kuruluna gelen eser hakkında, uzman raporlarından birisinde bazı hadislerin eserden çıkarılması teklife vardır ki, onlardan birisinin gerekçesi, hadisin "medeniyetler ittifakı ve dinlerarası diyalog stratejisine aykırıdır" yargısıdır (Bkz. Belge 2).

BELGE 2

11. TEVHİD İLE TESLİSİ AYNİLEŞTİRMEK

Diyalog süreci başladıktan bu yana gerek aktif ve gerekse pasif Müslüman diyalogçular, kurum veya kişi olarak, durmadan “Aynı Tek” Allah’a inanıyoruz nakaratını tekrarlayıp duruyorlar. Bunu onlara kim öğretti: Papalık mı yoksa Kur’ân-ı Kerim mi? Ümmi bir Müslüman bile bunu bilir ki bunu Kur’ân öğretmez. Kur’ân’ın öğrettiği şudur:

Maide:116 “Allah, Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara: “Beni ve anamı, Allah’tan başka iki tanrı daha edin” diye sen mi söyledin? buyurduğu zaman, o “Hâşâ! Seni tenzîh ederim; hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz.”

Mâide: 72 “Andolsun ki, Meryem oğlu Mesih, Allah’dır diyenler kesinlikle kâfir olmuşlardır. Mesih: Ey İsrâil oğulları! Rabbim ve Rabbiniz olsun Allah’a kulluk ediniz. Kim Allah’a şirk koşarsa, Allah ona cenneti haram kılar; onun yeri ateştir ve zâlimlere yardımcıları da yoktur.”

Bu âyetler apaçık dururken, hangi dinî, felsefî ve bilimsel gerekçe ile diyalogçular İslâm’ın Tevhid’ini Hıristiyanların teslisi ile aynıleştirirler. “Hepimiz Tek Allah’a inanıyoruz” diyebiliyor! Kelâm ve felsefede Allah’ın basitlik ilkesi vardır; hatta kırbaç yemişler veya engizisyona uğramış da olsalar, bu ilkedan dolayı Ortaçağın batılı bazı filozofları ve teologları Tek Tanrı’ya inanmak üç tanrıya inanmaktan daha evladır diyerek üçlü veya üçlemeli tanrı inancına karşı gelmişlerdir.

Bir’in hiçbir şekilde üç, üç’ün de bir olmadığı ve üçün içinde üç tane ayrı birin olduğu basit bir matematik bilgisiyle anlaşılır. Mantıkta aynıyet ilkesi vardır. Bu basit felsefî ve matematik zihniyete bile sahip olmadıkları anlaşılabilir modern Müslüman diyalogçular, yukarıda zikrettiğimiz ayetlerden de mi haberdar değillerdir?

Bir çok putperestlik şekillerinde de insanlar Tanrı’ya inanıyorlar; burada önemli olan Tanrı’ya hangi imân ve Tanrı tasavvuruyla inanıldığıdır. Yukarıda zikrettiğimiz ayetlerde ve başka benzerlerinde de açıkça görüldüğü gibi Hıristiyanların teslis tasavvuruyla inandıkları ile Müslümanların tevhid tasavvuruyla inandıkları, şimdiki diyalogçu Müslümanların söyledikleri gibi, aynı ve tek tanrı olsaydı niçin Allah teslisçi inancı küfür ve şirk olarak nitelesin ki? Şaşırın hâşâ Allah mı; yoksa Müslüman diyalogçular mı?

Tevhidi teslisin vaftiz suyuna batıran Müslüman diyalogçulardan birisi de ilki S.H.Nasr’dır; papaz akademisyen John Hick’in dini çoğulculuğu, kendisinin

gelenekselciliği ve dinlerin aşkın birliği adına ve burada dinlerarası diyalog adına tabii bundan yaklaşık 20 yıl önce John Hick ile yaptığı bir diyalogta teslis inancını Allah’ın Hıristiyan kullarına özel tezahürü ve tecellisi olarak temellendirmektedir. Nasr şöyle der : “Bu doktrin (teslis) tarihi olarak varolan dökümanlardan doğmamış bile olsa, bunun Müslümanlara değil Hıristiyanlara ilâhî olarak istendiğine inanıyorum... Tâbiî olan bu doktrin’in imkânına müsaade etmek için o yorum Allah’ın, iradesinin bir yönüne tekabül etmiş olması gerekir. Eğer birisi bu, binlerce yıllık korkunç bir hataydı derse, bunu ben kabul etmiyorum.”²⁵ “Tek” olduğunu, “Doğmadığını” ve “Doğurtmadığını” bildiren²⁶ Allah’a karşı bundan daha büyük bir buhtan olabilir mi?

Allah her dine kendisini farklı akideyle tezahür ettiriyorsa, aşağıda bahsedeceğimiz Papa XVI. Benedikt’e gönderilen mektubun imzacılarından da birisi olan Nasr’a sorulmaz mı ki niçin Allah Ehl-i Kitâb’ı Müslümanlar ile onlar arasında olması gereken “Ortak Kelime’ye” davet ediyor? Eğer onlarda da aynı tek Allah’a inanıyorlarsa bu ilâhî davetin dini ve mantıksal açıklaması ne olabilir?

Âl-i İmrân Suresi’nin 64. ayetinde “Ortak Kelime” ile Allah’ın Ehl-i Kitâb’a yaptığı bu daveti bile anlamamış görünen Nasr’a ve onun gibi diyalogçu Müslümanlara –ki diyalog için gerekçelerinin birisi de bu ayettir– bizzat bu kelime bir cevaptır. Çünkü Allah her dine farklı bir akide veya inançla tezahür ve tecelli etmediğini beyân ediyor.

Şimdi Müslüman diyalogçuların kendilerine dayanak olarak gösterdikleri ve yanlış değerlendirdikleri Âl-i İmrân Suresi’nin 64. ayetini aktaralım ve kısaca üzerinde duralım:

Allah’ın Hz. Muhammed’e (şimdi de bize) Ehl-i Kitâb’a okumamız istediği ayet şöyledir:

“De ki: Ey Ehl-i Kitâb! Bizim ve sizin aranızda ortak kelimeye geliniz! Bu, Allah’dan başkasına tapmamak, O’na hiçbir şeyi ortak koşmamak, Allah’dan başka bazılarınızın bazılarını rabler edinmemesi değil midir? Eğer onlar yüz çevirirlerse, bizim Müslüman olduğumuza şahit olunuz deyiniz.”

Allah hâşâ, bugünkü diyalogçu Müslümanlar gibi şaşkın ve çelişkili olmadığı için, ayette görüldüğü gibi Ortak Kelime’nin ne olması gerektiğini açıklayarak bunun Allah’a şirksiz ve küfürsüz bir imân, yani Tevhid olduğunu beyan etmiştir. Yoksa buradaki Ortak Kelime’nin işaret ettiği ortaklık, Müslüman diyalogçuların düşündüğünün, anladığının aksine, Ehl-i Kitâb’ın

bugün sahip oldukları inançları ve Tanrı tasavvurları ile Tevhid'in ortak olması değildir. Hiç şüphesiz Hz. Musa ve Hz. İsa'nın kendilerinin tebliğ ettiği tevhidçi imân Ortak Kelime'dir; yoksa işaret ettiğimiz gibi Hz. İsa'nın da Rab ve Tanrı olarak inanıldığı teslisin veya başka türlü inançların Ortak Kelime ile bir ortaklığı, aynılığı ve eşitliği söz konusu olamaz.

Nasr gibi, tevhidi ve teslisi ayın gören Müslüman diyalogçuların sayısı baya hayli kabarık görünmektedir. Papa XVI. Benedikt'in Türkiye ziyaretini Tempo dergisi 990. sayısını "Aynı Tanrı, Yollar Farklı" başlığıyla özel sayı yapmıştır. Bu münasebetle Bekir Karlığa ve Ali Murat Yel gibi iki ilahiyatçı akademisyenin dergiye söyledikleri cidden esef vericidir.

"Medeniyetler İttifakı ve Dinlerarası Diyalog konularındaki yetkinliğiyle dikkat çekiyor" diye tanıtılan Bekir Karlığa: "Dinlerde kast edilen aynı Allah. Fakat Hıristiyanlıkta üçlü bir Tanrı anlayışı var. İsa da Tanrı. Tanrı oğlu Tanrı, Baba Tanrı, oğul Tanrı ve Kutsal Ruh. Yani Cebrâil, Meryem'e üflenen ruh. Çünkü Hz. İsa, Meryem'e üflenen ruh'tan ibarettir. Dolayısıyla burada aynı Tanrı'ya inanmıyorlar demek yanlış olur. Üçü de İbrahim'in Tanrısı. Yani tek Tanrı."²⁷

Karlığa'nın bu çelişkili olduğu kadar da, yukarıda Allah'ın, Kur'an'dan alıntıladığımız ayetlerde Hıristiyan inancını şirk ve küfür olarak nitelediği ayetlerin anlamlarına ters düşen beyânına göre, Üçlü Tanrı inancı, Tek Tanrı inancıyla aynıdır. O'na göre, öyleyse, Kur'an'da anlatılan Tek Allah'a, haşâ, Hıristiyanlıktaki gibi Baba Tanrı'dır, Oğul Tanrı'dır (İsa) ve Kutsal ruh Tanrı'dır demek bir sakınca yoktur her halde! Hâşâ. Aksi takdirde İslâm tevhidiyle Hıristiyan teslisi nasıl Tek ve Aynı Tanrı'yı anlatabilirler ki?

Kur'an'a göre üç dinin Tanrı inancını Hz. İbrahim'de de birleştirmek yanlıştır. Çünkü ayet apaçıktır: "İbrahim, ne Yahûdi, ne de Hıristiyan idi; o ancak hanîf ve Müslümandı; müşriklerden de değildi" (Âl-i İmrân: 67); "De ki: Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, İbrahim'in dosdoğru dinine ilettiler; o müşriklerden değildi" (En'am: 161).

Bu tenkitler karşısında diyalogçuların bize yöneltebilecekleri, "Her dinin Allah'ı veya Tanrı'sı başka başka mıdır da siz bizi eleştiriyorsunuz? Dinlere göre ayrı ayrı Allah mı var?" gibi soruları ve itirazları olabilir; bunları tartışmayı daha sonraya bırakarak, diyalogçuların görüşlerini tanıtmaya devam edelim.

Tempo'nun aynı sayısından Fatih Üniversitesi sosyoloji bölümünden, "Katolik uzmanı" olarak A.Murat

Yel'in de bir söyleşi vardır; söyleşi kısa olduğu için aynen aktaralım:

"Hıristiyanların teslis yani üç Tanrı kavramı aslında sırlı bir kavramdır. Papa bile bunu açıklayamaz. Onun da bilmediği bir şey. Bir de şu örneği verirler: Elması elinize aldığınızda kaç yüzü var? Üç yüzü. Ama tek bir elmas. Bizim teslis inancımız da buna benzer derler. Aslında tek Tanrı var orada. Müslümanlar çok abartarak Hıristiyanlar üç Tanrı'ya inanıyor yorumunu yapıyorlar. Teslisin temelinde de aslında birlik var. Aynı İslâm'da olduğu gibi. İslâm vahdet kavramının çok üzerinde duruyor."²⁸

Eğer Tempo'nun bu sözleri aktarımında bir sorun yoksa, sondan başa Yel'de şöyle demek istiyor herhalde: Ey Allah, niçin vahdet üzerinde fazla duruyorsun! Niçin İhlâs suresini vahyettin? Niçin Hıristiyan inancını küfür ve şirk olarak anlattın? Sen, hâşâ, bilmiyorsun ki Hıristiyanlar da İslâm'da olduğu gibi Sen'in Tekliğine inanıyorlar. Senin Müslümanların da Hıristiyanlar üç tanrıya inanıyorlar şeklinde meseleyi abartıyorlar; ah şunları bir sustursan!

Peki Yel ve Yeller! Papa bile üçlü Tanrı inancını açıklayamıyor da, sizler onun adına teslisi bilip nasıl oluyor da Tevhid ve Vahdaniyetle aynı sayabiliyorsunuz? Papalar bile Tevhid ve Teslis aynıdır demiyor da sizler diyebiliyorsunuz! Nasıl oluyor da Hıristiyanlar gibi elinize aldığınız bir elması örnek vererek, elmas birdir ama üç yüzü vardır diyebiliyorsunuz?

Elmas doğadan çıkarılırken doğal üç yüzlü mü çıkıyor? Yoksa, elması, üç yüzlü kesersen mi üç yüzlü olur? Velez ki, elmas doğadan üç yüzlü çıksın, bu teslise nasıl kanıt olabilir!

Verilen örnekte olduğu gibi üç yüzlü bir elmas düşünelim. Bu tek bir elmasın, üç yüzlü elmas olarak bir niteliğidir. Niteliklerine göre bir elmasa, sayıca üç elması denebilir mi? Denemediği için teslis "Sır" oluyor. Sırlı teslis, nasıl oluyor da açık Tevhid ile aynı oluyor? Madem ki Katolik uzmanınız şu soruların yanıtını iyi bilirsiniz: Katolikler veya diğer teslisçi Hıristiyanlar her üç Tanrı'ya ayrı üç şahıs (persona) demiyorlar mı? Aynı cevher (öz), ayrı üç şahıs, bu üç şahıs da her yönden denk ve eşit. Üç Tanrı, tanrılıkta aynı cevherdir; fakat şahıs olarak üçtür. Üç insan düşünün, bu üç insan insanlık veya insan olma cevherinde aynıdır; fakat Ali, Mehmet, Ahmet olarak ayrı şahıslardır. Nasıl olur da, Ali, Mehmet, Ahmet aynı şahıs olarak aynıdır, tektir diyebiliyorsunuz?

Müslüman dinlerarası diyalogçular bu konuda şimdiye kadar söylediklerimiz, "Onlardan zalimlik yapan-

ları hariç Ehl-i Kitap ile en güzel şekilde mücadele ediniz. Bize indirilene de, size indirilene de inandık; bizim Tanrı'mız da, sizin Tanrı'nız da birdir; biz yalnız O'na teslim oluyoruz, deyiniz." mealindeki Ankebut 46. ayetini hatırlatarak itiraz edebilirler; bakınız ayette de bizim söylediğimiz: Bizim Tanrı'mız da, sizin Tanrı'nız da birdir deniliyor. Hayır siz bunu, Allah'ın küfür olarak nitelediği teslisçi Hıristiyanların akidesi ile Müslümanların tevhidçi akidesinin aynı olduğunu ifade etmek için söylüyorsunuz. Oysa ki söz konusu bu ayetin iniş nedeni, Ehl-i Kitap'tan müslüman olmuş olanlara inanç açısından teminattır. Yani Allah onlara müslüman olmakla, sizin dininizde de asli olan Allah'ın birliği akidesine kavuşmuş olduğunuz demistir; zaden ayette bu imanı tasdik etmeyen Ehl-i Kitap zalimler olarak nitelenip istisna edilmiştir. Yani başka bir ifadeyle zalimlere :” Sizin de bizim de Allah'ımız birdir.” denilmemiştir.

Kaldı ki, bu durumu Ehl-i Kitap'ı İslama çağırın Kuar'an'daki bu benzer ayetlerin sırabakımından en sonuncusu olan Enbiya 108 ve 109. ayetleri çok daha açık bir biçimde anlatıyor :” De ki: Bana tanrınızın ancak Tek bir Tanrı olduğu vahyediliyor. Hala Müslümanlar olmayacak mısınız?”, “ Eğer yüz çevirirlerse, de ki : Sizi Ortak olana çağırdım; ancak tehdit edildiğiniz o kıyamet gününün yakın mı, uzak mı olduğunu bilmiyorum.”

12. ALLAH'IN BİRLİĞİNDEN DE ŞÜPHELENMEK

Müslüman dinlerarası diyalogcular, Tevhid ile teslisi ayneleştirince, ister istemez Hıristiyanlık tarihinde görüldüğü şekliyle Tanrı'nın bir mi, iki mi, üç mü, hatta bazı zamanlarda dört mü, beş mi olduğu tartışmaları onların zihnini de etkilemiş olmalı ki, inandıkları Allah'ın birliği hakkında “speküasyonların” olduğunu söylüyorlar. Bakınız Bekir Karlığa, Sefa Kaplan'ın kendisine yönelttiği “Kur'an'da ateistlerle ilgili ne gibi hükümler var?” sorusuna verdiği cevabının ilk cümlesine: “İslâm'ın temel anlayışı, Allah'ın varlığı ve birliğine dayanır. Birliği konusunda değişik speküasyonlar olsa da, varlığını kabul ettikten sonra, gerisi üzerinde fazla durmaz İslâm”²⁹ diyerek başlıyor.

Önce cümlelerin başıyla sonu tezattır. Çünkü İslâm Allah'ın varlığı ve birliğine dayanıyorsa, Allah'ın birliği nasıl önemsiz olur! İkincisi, İslâm'ı diğer dinlerden ayıran en temel nokta, zaten Allah'ın birliği ve teklifi inancıdır. İşte bunun içindir ki, diğer dinler Allah'ın varlığına inanmalarına rağmen, Allah'ın, Kur'an'da da çok açık ifâdelerle belirttiği gibi, onların inancını Allah-

'ın birliğine inanmadıkları için şirk ve küfür sayarak reddediyor. Üçüncüsü, bir önceki alt başlıkta Karlığa'nın Müslümanlar da Hıristiyanlar da aynı tek Allah'a inanıyor derken meseleyi Allah'ın birliği ve teklifi üzerine vurgu yapmasıyla da bu son ifâdesi çelişmektedir. Dördüncüsü, kendini Müslüman veya mümin kabul edip de Allah bir miydi, üç müydü diye speküasyon yapan bir kişiye rastlamadım; bilmem rastlayan var mı! Böyle bir Müslüman bugün varsa, her halde yeni türeme “Müslüman” olmalıdır.

Karlığa, Allah'ın birliği konusunda “speküasyonlar” vardır derken, eğer kelamcılar arasında Allah'ın sıfatlarının statüsü hakkında yapılmış tartışmalara işaret etmek istiyorsa, bu onların, hangi görüşü savunmuş olurlarsa olsunlar, kendi görüşlerinde Allah'ın birliği hakkında speküasyonları olduğu anlamına gelmez; çünkü her görüşte, statülerini belirleme nasıl yapılırsa yapılmış olsun, sıfatlar ve isimler Tek Allah'a racidir, O'na eş koşulan ikinci, üçüncü başka tanrılara değildir. Kur'an'a göre Ehl-i Kitap bir yana putperestler bile Allah'ın varlığına inanıyorlar. Ancak hem Ehl-i Kitap hem de putperestler, Allah ile birlikte tabii ve insani nesnelere de tanrılar olarak kabul ettikleri için Allah onların inancını şirk ve küfür olarak nitelemektedir.

13. CENNET ALLAH'IN TEKELİNDEN DİYALOGCULARIN TEKELİNE GEÇİYOR

Bekir Karlığa aynı cevabının devamında şunları söylüyor: “Hatta, Allah'ın varlığından da öte, Hz. Peygamber'i kabul etmeyenlere bile hoşgörülü davranır. Nitekim bir hadiste, ‘Allah'tan başka ilah yoktur diyenler cennete girecektir’ denilir. Bu hadisten dolayı İslâm bilginleri Hıristiyanların, Yahudilerin, Zerdüştilerin, hatta Budist gibi herhangi bir şekilde bir Tanrıya inananların cennete gireceklerini kabul ederler. Halbuki, Kur'an tanrıtanımazlığa karşı derin bir hassasiyet göstermektedir. Ancak bu hassasiyet onların canına, malına kıyma noktasında değildir. Dolayısıyla, günümüzde ateistlere karşı olumsuz bir tutum takınılması söz konusu bile olamaz. Kaldı ki, ben ateistim diyen insanların, Kur'an'da söylenen tarzda ateist oldukları kanaatinde değilim.”

Keşke Karlığa ateistleri de cennetten mahrum etmediğini açıkça ifâde etseydi daha tutarlı olurdu. Belki bunu cümlesinin sonunda zimmen de ifâde ediyor gibi. Zira o, ateistlere bile ateist olma hakkı tanımayarak, “Kur'an'da söylenen tarzda ateist” olmadıklarını düşünüyor. Öyleyse! Öyleyse gerçek ateist olmadıkları için cennete yol bulabilirler!

Gelelim kullandığı hadise, bizzat bu hadis, Karlı-
ğa'nın bütün söylediklerini boşa çıkarmaktadır.

Ne demek: "Allah'tan başka ilah yoktur"?

Allah Bir ve Tek'tir demek değil midir?

Putlar, Allah değildir demek değil midir?

İsa, Allah olamaz demek değil midir?

Kutsal Ruh, Allah olamaz demek değil midir?

Üzeyir, Allah'ın oğlu olamaz demek değil midir?

Allah'ın oğlu, kızı yoktur demek değil midir?

Melekler, Allah'ın çocukları olmaz demek değil mi-
dir?

"Allah'dan başka ilâh yoktur" demek, Allah vardır;
O'ndan başka ilâh veya tanrı yoktur demektir. Bu da,
Allah Bir'dir ve Tek'tir demektir. Uzatmayalım, bu da
her Müslümanın bildiği ve spekülasyonsuz inandığı şey-
dir.

Hadisten dolayı İslam bilginleri her din mensubu-
nun cennete gireceğini söylüyorlar! Merak ediyoruz
hangi İslâm bilgini Karlığa gibi düşünüyor? Belki birkaç
tane.

Bu, İslâm âlimlerinin verecekleri bir karar değil ki!
Çünkü Allah'ın kararı belli:

Mâide 72: "Andolsun "Doğrusu, Allah'ın kendisi,
Mesih'tir" diyenler kafir olmuşlardır. Ve Mesih "Ey İsrâ-
iloğulları! Benim de Rabbi, sizin de Rabbiniz olan Allah-
'a tapın; doğrusu kim Allah'a ortak koşarsa Allah cenneti
ona haram eder, onun varacağı yer ateştir, haksızlık
edenlerin yardımcıları yoktur" demişti."

Mâide 73: "Andolsun, "Doğrusu, Allah için üçün-
cüsüdür" diyenler kafir olmuşlardır. Ancak tek Tanrıdan
başka tanrı yoktur. Onlar dediklerinden vazgeçmezlerse,
doğrusu, onlardan inkar edenlere acıklı bir azap doku-
nacaktır."

Bizler müslüman olarak Allah'a herkese Cennet'i-
ni nasip etmesi için dua edebiliriz ancak.Cenneti veya
Cehennemi parselleyerek dağıtamayız.

14. MÜSLÜMAN DİYALOGÇULARIN PAPA'YA GÖNDERDİKLERİ "ARAMIZDAKİ ORTAK KELİME" BAŞLIKLILIK MEKTUP

Müslüman dinlerarası diyalogçular, aynı garabeti, 138
imzayla 12 Ekim 2007 günü Papa XVI. Benedikt'e gön-
derdikleri, "Sizin ve Bizim Aramızdaki Orta Kelime" baş-
lıklı mektupta da sergilemişlerdir.

Ürdün Amman'daki Kraliyet Ehl-i Beyt İslâm Dü-
şüncesi Müessesesi başkanı Prens Gazi bin Muhammed
bin Tala'nın girişimiyle yazılan ve 5'i Türk 138 kişinin
imzaladığı meşhur mektubun son III. kısmında şöyle de-
niyor:

(Tercümeyi mektubun Arapça aslından yapıyoruz):
"İslâm ve Hıristiyanlık arasındaki bazı şekli ihtilafların
azaltılması bulunmadığı zamanda İslâm ve Hıristiyanlık
muhtelif iki din olarak değerlendirilmesine rağmen,
açıktır ki iki büyük vasiyet, Kur'ân-ı Kerim, Tevrat ve
Ahd-ı Cedid (İncil) arasında bir bağ ve ortak bir zemin
teşkil etmektedir. Tevrat'ta ve Ahd-Cedid'te iki vasiye-
te temel teşkil eden ve onlardan fıskıran şey, Allah'ın
vahdaniyetidir; yani Tek İlâh'tır..." (Bkz. Belge 3).

Papa'ya Müslümanca bir mektup yazılıyor; fakat
her şeyden önce mektubun en önemli kelimeleri bile İn-
cil'den alınıyor. Şöyleki: "İki Büyük Vasiyet" Pavlus İn-
cili'nin Arapça tercümelerinden alınmadır. Markos'ta
(12. Bab, 28-31. cümlelerinde Hz. İsa'nın, Yahudilerin
"Yazıcılar" denen bir grubuna mensup birisiyle tartış-
ması anlatılır ve o, Hz. İsa'ya sorar: "Bütün vasiyetlerin
ilki hangisidir?" Hz. İsa cevap verir: "Birincisi, Ey İsrâil,
işitin! Rabbimiz Tanrı'dır, Rabb bir'dir... İkincisi, kom-
şunu kendin gibi seveceksin. Bu iki vasiyetten daha bü-
yük vasiyet yoktur."

Oysa Kur'ânî kavram, "Emr"dir. Emr ile vasiyet ara-
sında anlamca nüans farkı olmalıdır. Bu, o kadar önem-
li değildir. Burada yanlış olan, yine, İslâm'ı ve
Hıristiyanlığı eş tutma; tevhidi ve teslisi eş görme; tesli-
si, en önemli bir İslâmî kavram olan "Vahdaniyet" ve
"Tevhîd" ile karşılama girişimidir.

Aziz Egidio Cemaati tarafından 19 Kasım 2007 gün-
nü 42 kişilik farklı din mensubunun katılımıyla Napoli'-
de düzenlenen dinlerarası diyalog toplantısı vesilesiyle
Napoli'deki Plebiscito meydanında diyalogçuların da ha-
zır olduğu bir toplantıya hitab eden Papa XIV. Benedikt
"Angelus" adlı bir konuşma yapmış ve özetle şu mesajlar
vermiştir: Bu kültürel ve dinsel etkinliğin dünyada barı-
şın güçlenmesine katkı olmasını diliyorum. Bunun için
dua edelim. Ama bütün misyonerler için de dua edelim.
Bütün insanlığın Hıristiyanlaştırılması hususunda, her
kilise aynı derecede sorumludur. Zorluklarla yüz yüze
olan, çoğu kez takibata maruz kalan, papazlarıyla, rahi-
beleriyle, sivilleriyle misyonerlik cephesine de çalışan-
lardan da dualarımızı esirgemeyelim demiş ve
diyalogçuları Hıristiyanlığa davet etmiştir.³⁰ Papa kendi
açısında doğru mantıksal bir çıkarım yapmıştır; Hıristi-
yanlara sürekli olarak "Aynı Tanrı'ya inanıyoruz", "İnan-

BELGE 3

cımız aynıdır" diyen Müslüman diyalogçulara daha başka ne gibi bir teklif yapabiliirdi Papa ?

İşte Papa'nın mektuptan ve diyalogtan anladığı budur; kendi adına ve hesabına doğru anlamıştır. Biz iyi de anlıyoruz; fakat anlatamıyoruz! Bu şekliyle yaptığınız diyalog Hıristiyanlığa hizmettir diyoruz; eğer aynı Tanrı'ya inanıyorsanız ortada bir şey kalmıyor diyoruz. Fakat Papa bu işlerden doğru mantıksal çıkarım yaparak: Buyurun Hıristiyanlığa diyor. Haksız mı?!

Daha da önemlisi mektuba imza koyanlardan beş kişiden birisi İstanbul müftüsü Mustafa Çağrırcı'dır; diğer dördü Ali Özek, İbrahim Kalın (SETA Başkanı), Ekmeleddin İhsanoğlu ve Caner Dağlı'dır. Ayrıca Yusuf Ziya Kavakçı'nın da imzası vardır.

Çağrırcı'nın İstanbul Müftüsü ismi ve sıfatıyla mektuba imza atmasıyla Diyanet İşleri Başkanlığı da bu mektuba ortak olmuştur; böylece hem de Papa'nın Hıristiyanlığa davetine muhatab olmuştur, hem de tevhidin teslis ile denk tutulmasına katılmıştır.

Ayrıca Ürdün Kraliyet ailesinin hazırladığı, böyle uluslar arası ilişkilerle ilgili bir mektuba imza koymak da bazen son derece tehlikeli olabilir. Geçen yıllarda da zaman zaman basına yansıdığı gibi, Batı ve Vatikan, küreselleşme siyaseti için İslâm dünyasına bir halife veya lider arıyor. Dedeleri Kral Hüseyin'den beri Ürdün Kraliyet ailesi, İngilizlerin girişimi ve tahrikleriyle tabiidir. Bilindiği gibi Ürdün Krallığının bugün başta ABD

ve Vatikan olmak üzere, Batı ile çok yönlü sıkı ilişkisi vardır; dinlerarası diyalog için verdiği çok yoğun faaliyetleri ile önde olmak istiyor. Nitekim de söz konusu Papa'ya gönderilen bu son ikinci mektup ve 2006 yılında yine onun girişimiyle hazırlanıp gönderilen birinci mektupla, bunu bir ölçüde de gerçekleştirdi. Bu mektuplara, bütün İslâm dünyasından dilayogçu kişilere ve resmi kurumların temsilcilerine imza koydurarak önderliğini göstermiştir.

Meselenin siyasi boyutuna böyle çok kısaca işaret ettikten sonra tekrar doğruların diyalog meselesine ve diyalog adına verilen tavizleri anlatmaya tekrar dönelim.

15. CUMA HUTBELERİNE İTİRAZ

2006 yılı içerisinde, eski ABD Türkiye Büyük Elçisi E.Edelman ve AB. Türkiye Deligasyonu başkanı Kretschmer'in Cuma hutbelerinde geleneksel olarak okunan "Allah indinde din, İslâm'dır" (Âl-i İmrân, 19) meâlindeki ayetinin okunmasıyla dinler arasında ayırım ve Hıristiyanlığa tehdid yapıldığı iddiasıyla rahatsızlıklarını dile getirdikleri basında yer aldı. Hatta Edilman'ın bu rahatsızlığını AKP pükümetine mektupla iletmiş olduğu söylendi.

Yine basında Diyanet İşleri Başkanlığının müftülüklerine genelge göndererek, söz konusu ayetin okunmasını talep ettiği yönünde haberler yer aldı. Bunun üzerine Başbakanlık 03.04.2006 tarihli basın açıklamasıyla olayı yalanladı. Benim de bildiğim kadarıyla Baş-

kanlığın müftülöklere göndermiş olduğu resmi bir genelgesi yoktur.

Ancak, o günden bugüne, gerek yut içindeki ve gerekse DİTİB bağlı Yurtdışı camilerde hutbelerde bu ayetin okunmasında kayda değer bir azalma olduğu gözlemlenmektedir. Bunda bazı imamların veya müftülerin şahsi tutumları da etkili olmuş olabilir.

16. HİRİSTİYANLAR DOĞUŞTAN HİRİSTİYAN YARATILMIŞ

Müslüman dinlerarası diyalogcularının İslâm'ı tahrif hareketlerinden birisi de, insanların doğuştan Hıristiyan, Müslüman ve Yahudi vb. din mensubu olarak yaratılması iddiasıdır.

Bakınız aynı Uşşak ne diyor: "Yani benim Müslüman, senin Hıristiyan olarak yaratılman ya da benim Türk, senin Kürt olarak sırf biz tanışalım, kesret içinde vahdeti bulalım diye. İşte bu çoğulculuk, çok dillilik, çok dinlilik ... Allah'ın muradı olduğunu kabullenmek."³¹

Allah elbette insanları tanışmaları için kavim kavim yaratmıştır; ancak onları doğuştan ne şu dinin ne bu dinin mensubu olarak mı yaratmıştır? Acaib bir iddia. Böyle bir iddia, bir çok İslâmî hakikatı boşa çıkarmak olur.

1. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in "Her çocuk, fitrat üzere doğar.Çocuk,ebeveyni yahudiye Yahudi,hıristiyansa Hıristiyan,mecusiye Mecusi olur." şeklindeki meşhur hadislerine aykırıdır.

2. Allah'ın adalet ilkesini zedeler. Çünkü Allah insanları doğuştan farklı dinlerde yaratacak, sonra da kafir ve müşrik oldukları için ahrette cezalandıracak! Bu Allah'ın âdil olmasına aykırı olduğu gibi, Allah'ın tahrif edilen her ilâhi dinden sonra dinini yenilemesi ve risalet tarihi gerçeğine de aykırıdır.

3. İslâm'ın önceki dinleri nesh ettiği inancına aykırıdır: İslâm inancına göre, İslâm'ın Hz. Peygamber'e vahyedilmesiyle Yahudilik ve Hıristiyanlık nesh edilmiştir. İnsanları Allah doğuştan Hıristiyan veya Yahudi yaratıyorsa, o zaman Allah'ın ve Hz. Peygamber'in insanları İslâm'a davet etmesinin bir anlamı kalıyor mu?

4. İslâm'ın son din olması inancını ortadan kaldırır. İslâm sadece tarih açısından son din değildir; bir dinde olması gereken en başta doğan insan ve ahret açısından da tam dindir. Nitekim Allah buyuruyor ki: "Bugün sizin için dininizi kemâle erdirdim, size nimetimi tamamladım, ve size din olarak İslâm vaz ettim." (Mâide:3)

Uşşak gibi düşünen Müslüman dinlerarası diyalogcular, sap ile samanı birbirine karıştırma deyişinde ifade

edildiği, hakikat de vahayı, doğru ile yanlış birbirine karıştırıyorlar.

17. TÜRKİYE'NİN ŞEHİRLERİNE HAÇ VE SİYON DAMGASI VURMAK

Müslüman Hıristiyan diyalogcuların diyalog toplantıları için seçtikleri şehirlerimiz özellikle geçmişte Hıristiyanlık için önemli olmuş şehirlerimizdir: İstanbul, İzmir, Hatay, İskenderun, Urfa, Harran vb.

25-30 Eylül 2005 tarihinde Hatay'da tertiplenen "I. Hatay-Antioch Medeniyetler Buluşması, Antioch Güneşi Altında" adlı toplantı, bütün toplantıların en rezili ve aynı zamanda ibretle üzerinde durulması gereken bir toplantıydı. Uluslar arası nitelikli olan bu toplantı "akademik" görünümüne siyasi bir toplantıydı.

Hatay'da dinlerarası diyalog neyi medeniyetler ittifakı buluşması yapmak için, Hatay ismini siyon yıldızına, Hıristiyan haçın çevirmek mi gerekliydi? Toplantının alt başlığı, "Antioch Güneşi Altında" ibaresi, güneş filan temsil etmiyor! Gökten inen, kanatlarını germiş beyaz güvercin ve ayakları altına yazılan ibare, sanmayın barışı temsil ediyor. O şekliyle o güvercin hıristiyanî bir semboldür; Teslis'in üçüncü tanrısı Kutsal Ruhunu temsil eder. (Bkz. Belge 4).

Bu sembol, varlığını şu İncil cümlesinden alır: "Bütün insanlar vaftiz edildiğinde, Mesih de vaftiz edildiğinde ve dua ettiğinde, gökler açıldı ve kutsal ruh, bir güvercin gibi kendi şekliyle onun üzerine indiğinde, göklerden bir ses geldi: Sen benim sevgili oğlumsun, seninle ben çok hoşnutum." (Luka: 3, 21-22) Başka eski İncil nüshalarında, son cümle yerine "Bugün seni doğurttum" cümlesi vardır.³²

Bugüne dek, dünyanın çeşitli kentlerinde bir çok benzer toplantı yapıldı, o şehirlerden hangisinin ismine siyon yıldızı ve haç işareti kazındı?

Burada Ziya Paşa'nın şu meşhûr beytini balısla hatırlamak elde değil:

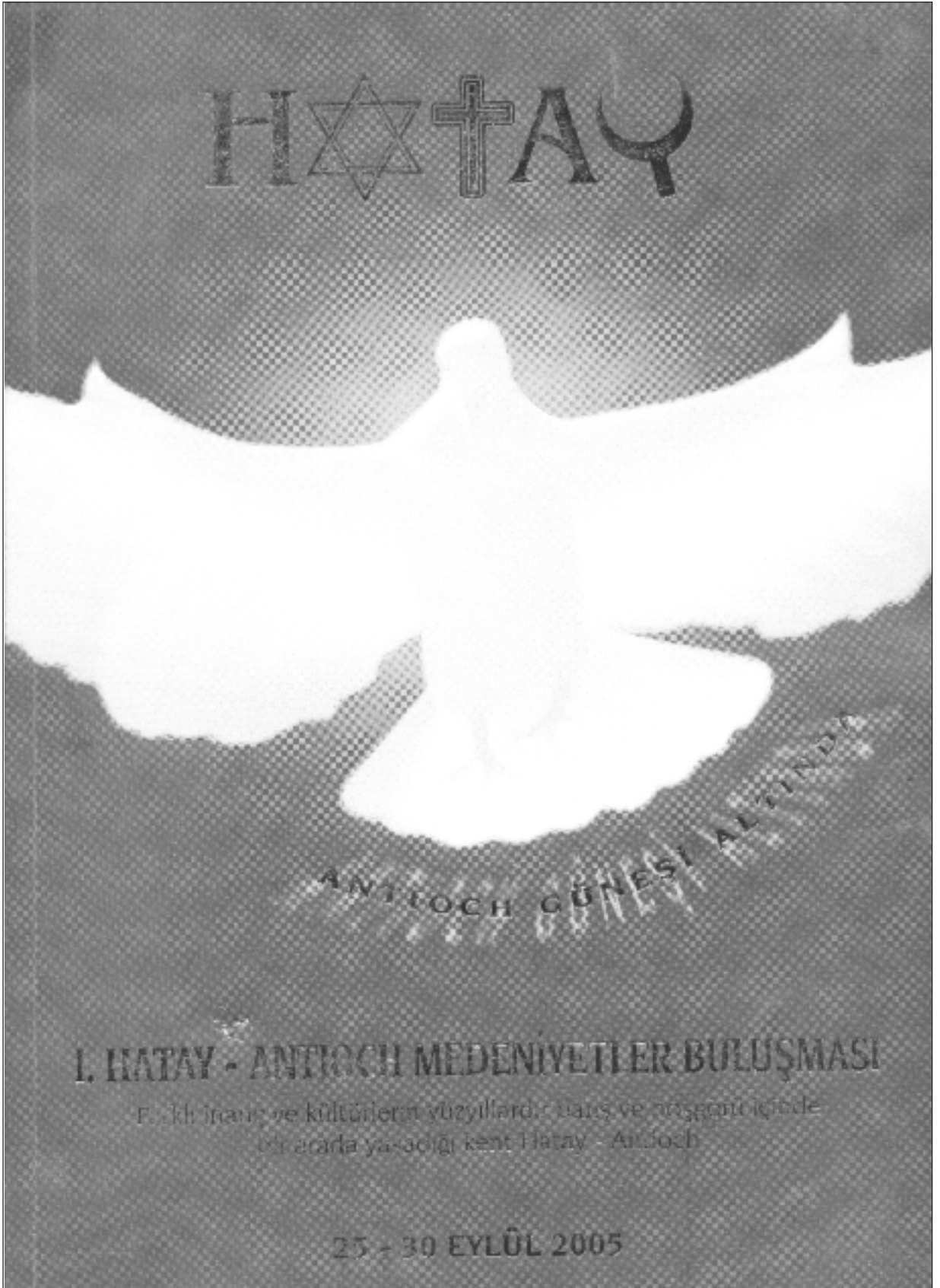
"Ümmîd-i vefa eyleme her şahs-ı değalde,

Çok hacıların çıktı haçı zîr-i beğalden."

(Her hileci kişiden vefa ümidi bekleme,

Çok hacıların koltuk altında haçı çıktı.)

Mason Mithat Paşa'nın yaptığını hatırlamak olur mu? Mithat Paşa da, batının gelişmesini Hıristiyanlık sanarak batıcılık sevdasıyla bir Osmanlı bayrağının ay ve hilâlinin yanına haç resmi kondurtmuştur. Hatıratında kendi yaptığı edepsizliği üçüncü bir şahıs ağzından takdirle anlatmayı da ihmal etmemiştir.³³

BELGE 4

Görürsünüz, bu ÷lke ne cevherler ,insanlar yetiştirebilmiş! Gündüz elinde yanan fenerle sokaklarda dolaşan Sinoplu Diyogen'e sormuşlar: "Ne yapıyorsunuz!" Üstad? "Adam arıyorum, adam" demişti.

Üstüne üstlük, Hatay Buluşmasını tanıtan kitapçığın içine bir de Atatürk resmi koymuştur. Misyoner okullarını kapatan ve misyonerleri Türk çocuklarını Hıristiyanlaştırıyorlar diye ÷lkemizden kovana Atatürk'ün resmi böyle bir kitaba niçin konuyor!?

Öyle sanıyorum ki, verdiğimiz bu birkaç örnek, Müslüman dinlerarası diyalogçuların diyalog adına nasıl bir İslâm anlayışına doğru gittiklerini göstermeye kafidir. Müslüman diyalogçuların İslâm bahçesinde yetiştirmeye çalıştıkları bu acı meyveler, umarım genç nesillerimizi zehirlemez. Bunların en acısı ve zehirlisi de, daha önce de belirttiğimiz gibi tevhid ile teslisi denkleştirme aynileştirme girişimidir.

Şimdi, tartışmasını yapmayı söylediğimiz soruya gelelim: Birçok dinlerarası diyalogçunun da dediği gibi Bekir Karlığa'nın "Allah aynı yollar farklı yaklaşımı doğrudur."³⁴ yargısının doğru olup olmadığı üzerinde duralım.

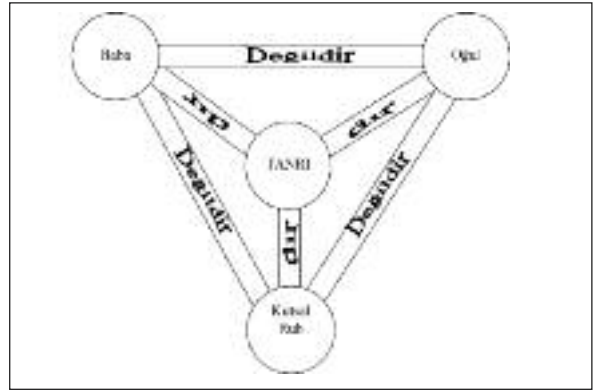
Buradan maalesef tam bir sofistik mantık ve zihniyet sergileniyor. Belki, "Her dine göre ayrı Tanrı olmaz; Tanrı Tek'tir" doğru önermesi ve akidesinden hareket ediliyor; ancak bu, her dinin Tanrı tasavvurunun O'na imân şekli olan amentüsünün aynı ve tek tanrı olduğu sonucunu zorunlu olarak doğurmaz. "Tek Tanrı, yollar farklı" şeklindeki Müslüman veya Hıristiyan diyalogçuların sloganları, mantık, matematik ve bizzat farklı yollar, yani dinler açısından saçmalaktır; bizzat her dinin kendi akidesine aykırıdır.

Tek Tanrı, Hıristiyanlıktaki teslisin hangi tanrısı olabilir? Baba'ya mı, Oğul İsa'ya mı, Kutsal Ruh Tanrı'ya mı karşılık gelecektir? Her üçüne de denirse bu, Tek = üç demek gibi bir şey olur. Bunlardan, sözelimi Baba Tanrı, tek olarak nitelenirse, diğer ikisi artık Tanrı olmayacaklardır mıdır? Teslis inancına göre üç tanrı ortak bir cevhere sahiptir; ancak her üçü de ayrı üç şahıstır (persona).

Hıristiyanlar teslisi, "Scutum Fidei" (İmân Füzesi) dedikleri Şema 1'de şöyle ifade ederler.

Görüldüğü hepsinin ortak cevheri Tanrı'dır; ama Baba, ne Oğuldur ne de Kutsal Ruh'tur; aynı şey böylece diğerleri için de söylenir. Dolayısıyla ortada üç ayrı şahıs tanrı vardır. Diyalogçular bunu nasıl Tek Tanrı'ya indirgeyebiliyorlar da, "tevhid gibidir" diyebiliyorlar.

Geçmişte Yahudiler gibi bazı Hıristiyan mezhepleri, özellikle Yahya İbn Adı gibi Hıristiyan teologları,

ŞEMA 1

Müslümanlarla tartışmalarında ve bir ölçüde de İslâm'dan etkilenerek, İsa Tanrı, babanın kelâm ve hikmet sıfatının ve Kutsal Ruh da O'nun güç ve kudret sıfatının tecellisidir; o halde durum, İslâm'daki Allah'ın sıfatları gibidir demişlerdir. Bugün de bazı Cizvit diyalogcu papazlar Müslüman diyalogçulara bu öğretiyi tekrarlıyorlar; bunların en bilinen örneği, Th. Michel'dir.³⁵

Diyelim, Müslümanlara yaşamak için iddia ettikleri gibi Tek Tanrı'nın sıfatları olarak kabul edelim. İslâm'da Allah'ın sıfatları veya isimleri, yine Allah'ın kendisini niteler ve Allah'dan başka ve ayrı tanrıların varlığına asla delâlet ve tekabül etmezler. Yani sıfatlarla Allah, hâşâ bir, iki, üç tanrı olmaz. Oysa Hıristiyanlıkta, İsa'yı Tek Tanrı'nın kelâm sıfatı ve Kutsal Ruh'u güç sıfatı kabul edilse bile, bu sıfatlar Tek Tanrı (diyelim Baba Tanrı)dan ayrı varlıksal niteliğe sahip şahıs tanrılara tekabül ederler. Dolayısıyla İsa'ya ve Kutsal Ruh'a Tanrı'nın sıfatları demek, tanrıları, Tek tanrı'ya indirgemez. Çünkü bilindiği gibi teslise göre, İsa tanrı ve Kutsal Ruh tanrı, Baba'dan sıfatları olarak birincisi "doğurtma" ve ikincisi "üfleme" yoluyla çıkarsa bile, İsa'nın kendi başına ve Kutsal Ruh'un kendi başına ayrı tanrısal varlıkları söz konusudur.

Yahudilikte İslâm'a yakın Tek Tanrı inancı vardır; fakat onların Tanrı hakkında, Tevrat metinlerinde geçtiği şekliyle, Tanrı'ya Tanrılıkla asla bağdaştırılmayacak olumsuz nitelikte öğretileri vardır. Budizm'de ve Hinduizmde tek ve şahıs bir Tanrının olup olmadığı bile tartışmalıdır.

O halde nasıl oluyor da Allah, bu dinlerin Tanrılarıyla aynı ve tek görülebiliyor? Bir dinde her şeyden önce esas olan Tanrı inancı ile bu inancın Tanrı'ya ait bildirilen nitelikleri, isimleri ve fiilleri vasıtasıyla insanda tasavvur ettirdiği tanrı anlayışdır. Yollar böyle farklı olursa, nasıl bütün dinler Tek ve Aynı Tanrı inancını tasavvur ettirirler?

Elbette Allah, Tek'tir; dinlere göre çok değildir, ancak, Allah, İslâm'da olduğu gibi insanlardan Kendisine doğru imanla, doğru Tanrı tasavvuruna sahip olmalarını ister. İmânın manası da budur.

İhlâs Suresi: “De ki Allah Tek'tir, Samet'tir; doğmamış ve doğurtmamıştır. O'na başka bir şey eşit ve denk değildir.”

Kâfirûn Suresi: “Ey kâfirler! Ben sizin taplığınıza tapmam..... O halde sizin dininiz size, benim dinim bana.”

Fatiha Suresi: Râhman, Râhim Allah'ın adıyla... Ancak Sana ibadet eder ve Sen'den yardım dileriz. Bizi doğru yola ilet.... Gazaba uğramışların ve sapmışların yoluna değil” Âmin.

Müfessirlere göre gazaba uğrayanlar Yahudiler; sapmışlar da Hıristiyanlardır.

O halde “Yollar farklı” ise; bütün yollar Tek Tanrı inancına götürmüyor. Zikrettiğimiz bu ayetlerde Allah, zaten farklı yılların Tek Tanrı'ya götürülen yollar olmadığını açıkça belirtiyor. Allah'ın kendinde Tek olması ayrı şeydir; insanların bu Tek Tanrı'yı dinlerinde ve imanlarında tasdik edip etmeleri ayrı şeydir. Dolayısıyla, farklı yollar, insanları farklı farklı Tanrı inancına götürüyor. Allah'a göre bu farklı ve tevhidçi olmayan inançların ise, hiçbir dini değeri yoktur. Çünkü Allah'ın tabiatı hakkında yanlış şeylere inanıyorlar.

Bu, “Bütün yollar Roma'ya çıkar” gibi bir şey değildir. Kaldı ki, ancak ve ancak Roma'ya çıkan bütün yollar Roma'ya çıkar; yoksa bütün yollar Roma'ya çıkmaz.

Diğer taraftan, bazı dinler arası diyalogcular “Diyalog, dinlerin inançları ve kelâmî teolojik meseleleri üzerinden yapılmamalı”, “diyalog dinleri birleştirme girişimi değildir” gibi laflar ediyorlardı! Bütün insanlar Tek Tanrı'ya inanıyor demek ve böylece tevhidi ve teslisi aynı görmek nedir? Bu, kelâmî veya teolojik değil midir? Bütün iman ve inanışları denk ve aynı görmek dinleri bir görmek değil midir?

“Yollar farklı, Allah Tek'tir” önermesi, zaten doğru sonuç vermeyen çelişkili bir önermedir. Yolların farklılığı neden ve neredendir? Eğer Hıristiyanlar da doğru dan Allah, Tek'tir; doğurtmaz ve doğrulmaz deselerdi yollar farklı olmayacaktı.

Örneklerde ortaya koymaya çalıştığımız gibi, çıkarım, diyalog için anladıkları ve anlattıkları İslâm, Hz. Muhammed'siz ve Tevhid ile teslis arasında fark görmeyen, diyalog adına her türlü tavizin verildiği ılımlı başkalaştırılmış bir İslâm'dır.

18. İSLÂM'IN HEDEFİ İNSANLIĞIN MÜSLÜMAN OLMASI DEĞİLMİŞ

Polemik Değil Diyalog adlı kitabın “Ortak Söze Gelmek” başlıklı kısmına H.Karaman ile yapılmış bir sohbetin metni veriliyor. “Polemik”e yol açabileceği düşünülen bazı ayetler diyalog için yorumlanırken, şüphesiz doğru yorumlar da yapılarak güzel şeyler de söyleniyor. Müslümanların kafirler ve müşriklerle dostluk kurup kuramayacağı meselesi tartışmasını Karaman şu cümleleriyle bitiriyor: “Şimdi tekrar konumuza dönelim. Bütün insanların müslüman olmaları dinin, Kur'an'ın hedefi değildir. Kur'an'ın hedefi; din özgürlüğü ve adalet çerçevesinde, insanların birbirlerine karşı iyi ilişkiler içerisinde yaşadıkları bir dünya düzenidir. Kur'an bunu istiyor” (s. 41)

Cümlenin son ifadelerine bir itiraz olamaz : İslam kimsenin zorla ve kılıçla da müslüman yapılmasını istemez. Ancak cümlenin anlamadığımız tarafı insanların müslüman olması Kur'an'ın değildir kısmıdır. Karaman, “Kur'an'ın hedefi insanları Müslüman yapmak değildir.” şeklinde bir şeyler söyleseydi belki cümlesinin son kısmıyla birlikte değerlendirildiğinde anlamlı olabilirdi; yani derdik ki Karaman, İslam insanların özgür iradesine ve seçimine seslenir, dileyen Müslüman olur, dileyen olmaz gibi bir düşünceyi ifade etmek istemiştir.

Kur'an'ın hedefi insanların müslüman olması değilse, Kur'an'ın vahyedilmesinin ne anlamı var? Alemlere rahmet, müjdecî ve uyarıcı olarak Hz. Muhammed (sav.) risalatle görevlendirilmiş olması, sadece başka din mensuplarının misyonerlik yapmaları için özgürlükçü bir ortam ve düzen sağlamak için midir? Kur'an'da davet ve tebliğ emri hiç yok mudur? Kur'an'ın hedefi insanları müslüman olması değildir derken Karaman'ın zihninde hidayet Allah'tan dır yargısı; Peygamber'e “Sen dilediğini doğru yola erdirmeyizsin, lakin Allah erdirtir” (Kasas 56) şeklindeki ayeti veya benzer ayetleri düşünmüş olabilir. Nevar ki, yine de bunlarla Karaman'ın kendi yargısı çelişiktir. Çünkü Allah, Hz. Peygamber'e senin vazifen ancak tebliğdir, hidayet ancak Ben'im işimdir derken tam da Kur'an'ın hedefinin insanların müslüman olması olduğunu belirtiyor.

Kısa ifade edecek olursak, Kur'an'ın hedefinin özgür ve adil bir dünya düzeni olmasıyla, aynı zaman insanların müslüman olması veya insanlara müslüman olmaları için teklifte bulunmak çelişki teşkil etmez.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, diyalog düşüncelerinden verdiğimiz bazı örneklerin de gösterdiği gibi, Müslüman diyalogcuların yaptıkları diyalogun Hz. Muhammed'e ve ümmetine bir faydası olmayacağı açıktır.

DİPNOTLAR

- ¹ Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, bu amaçlı ve gerekçeli 6-7 Haziran 1997 tarihinde İstanbul Hilton Otel’de “Medeniyetlerarası Diyalog” isimli bir konferans tertip etmiştir. Tebliğleri, “Medeniyetler Çatışmasından Diyaloga” adıyla İstanbul, 2000 neşretmişlerdir.
- ² Paton ((D.R.): *Breaking Barriers*, Nairobi, 1975, Geneva, WCC, 1972, s. 73.
- ³ Aydın (D.): *Tarih Boyunca Dinlerarası Diyalog*, İzmir, 2005, s. 20-21.
- ⁴ Neuner (J.) and Dupuis (S.J.): *The Christian Faith in the Doctrinal Documents of Catholic Church*, London, Collins, 1983, s. 323
- ⁵ Zaman, “Dünya Barışı İçin” adlı M.Erişen ve M.Ernek’in haberi, 10 Şubat 1998.
- ⁶ Flannery (A.): *Vatican Concil II, The Conciliar and Post Conciliar Documents*, Dublin, 1981, s. 819.
- ⁷ Papa II. John Paul: *Redemptoris Missio*, Vatikan, Roma, 1991, s. 55-57.
- ⁸ Gülen (F.): *Kur’an’dan İdrake Yansıyanlar*, İstanbul, 2000, s. 247-248.
- ⁹ Bu nikahlanma olayına eserin 146 nolu dipnotu ile Gülen, Ali el-Muttaki’nin “Kenzu’l-Ummal” (11/424) adlı eserinden dayanak gösteriyor. Ancak rivayetin metnini vermiyor. Orada Hz.Peygamber’e isnad edilen söz şudur: “Sa’d İbn Cünade’den, Allah Resûlü dedi: Cennet’te Allah beni İmrân kızı Meryem, Firavun’un hanımını ve Musa’nın kız kardeşi ile evlendirecek...” Bu rivayet farklı rivayetlerden az çok farklarla Taberânî: *Mu’cemu’l-Kebîr*, VI, 52, no: 5485; Heysemî: *Mecmu’a*, IX, 128, gibi diğer kaynaklarda da geçmektedir. Ancak rivayet sahih hadislerin kaynağı Kütub-i Sitte’de yoktur.
- ¹⁰ Karayeğen (İ.): “10 Yıldır Doğru Adrestesiniz”, *Aksiyon Özel Sayı*, No: 470, s Aralık 2003, s. 5.
- ¹¹ Oruç (M.): *Dinlerarası Diyalog Tuzağı ve Dinde Reform*, 3. baskı, Arı Sanat Yayınları, İstanbul, t.z. S. 30-31.
- ¹² Zaman On Line, 9.12.2006, N.Akman: “Kardinal Ratzinger Türkiye’de Papa Oldu.”
- ¹³ Hz.İsâ’nın dönüşiyle ilgili gösterilen ayetlerin yorumunda, meşhur tefsirci el-Kurtubi’ye göre, Sahabe ve Tâbi’ün devrinde yorum ihtilafı çıkmıştır. Bkz. *El-Kurtubî: el-Câmi’u li’l-Ahkâmîl-Kur’ân*, Kelime, 1934, c. 16, s. 105.
- ¹⁴ Yıldırım (S.): “Salat ve Selam Hz. İsa İçin”, *Aksiyon*, sayı 470, 8 Aralık 2003, s. 45.
- ¹⁵ Yıldırım (S.): *Kur’ân-ı Hakîm ve Açıklamalı Meâlî*, İstanbul, 2002, s. 9.
- ¹⁶ *Kutsal Kitap, Kitabı Mukaddes Şirketi*, İstanbul, 2001, s. 1193.
- ¹⁷ *Kutsal Kitap*, s. 1374.
- ¹⁸ Batı’da Kur’an hakkında en son çıkan kitaplardan birisi olan “*The Cambridge Companion to the Qur’ân*” (Cambridge University Press, 2006) adlı eserde, H.Motzki “*Alternatif Accounts of the Qur’ân’s Formation*” adlı makalesinde, “Kur’an’ın yazarı Muhammet’tir” demektedir, bkz. s. 59.
- ¹⁹ Mason (D.): *Le Coran et la Revelation Judeo-Chretienne*, 2 cilt, Paris, 1958.
- ²⁰ Wickwire (D.): *Yahudi, Hıristiyan ve İslâm Kaynaklarına Göre Kutsal Kitabın Değişmezliği*, İstanbul 1999; Agy.: *İlahiyata Ait Bir Kaynak Kitap* (Henüz basılmamıştır)
- ²¹ Milli Eğitim Bakanlığı *Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi*, 5, İstanbul 2002, s. 18.
- ²² A.g.e., s. 29.
- ²³ A.g.e., s. 29.
- ²⁴ A.g.e., s. 29.
- ²⁵ Aslan (A.): *Religious Pluralism in Christian and Islamic Philosophy*, Surrey, 1998, s. 262.
- ²⁶ Kur’an: *İhlâs Suresi*
- ²⁷ *Tempo*: Sayı 990, 23 Kasım 2006, s. 18.
- ²⁸ *Tempo*: 990. Sayı, 23 Kasım 2006, s. 19.
- ²⁹ <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=218557> (Hürriyet, 18 Nisan 2004)
- ³⁰ *Vatan Gazetesi*: “Herkes Hıristiyan Olsun”, 22.10.2007.
- ³¹ *Zaman*, 09.12.2006, C.Uşşak: *Diyalogda Herkes Kazanır*, s. 3 (http://www.zaman.com.tr/webapp-tr/yzadir.do?haber_no=465339).
- ³² *The Holy Bible, Reviser Standart Version*, 2. baskı, 1974, s. 57, dipnot k.
- ³³ Mithat Paşa: *Tabsıra-i İbret*, İstanbul, 1325H, c.I, s. 181.
- ³⁴ *Tempo*, s. 18
- ³⁵ Michel (Thomas): *Tevhid Çizgisinde Müslüman Hıristiyan Dilayoğu*, Hz. İsa’nın Geri Dönüşü, İstanbul, Yeni Asya Neşriyat, 2004.